

SLOVENSKI

Poročevallec

Direktor: Rudi Janžura - Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak - Tiska tiskarna Slovenskega poročevalca - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 4, telefon 55-22 do 55-29 - Uprava: Ljubljana, Copena ul. 50/III, telefon 45-75 in 46-23 - Oglasi oddelek: Ljubljana, Kardeljeva ulica 4, telefon 38-96 za ljubljanske naročnike 24-63, za sunanje 38-32 - Poštni predal 29 - Tek. račun NB 691-9021-4 - Mesečna naročnina 140 din

S poti naše parlamentarne delegacije v Grčiji

Ponosni na svobodo in neodvisnost želimo samo ohraniti mir

Svečana večerja grške vlade na čast jugoslovanski parlamentarni delegaciji - Razgovor dopisnika atenskega lista »Katimerini« s šefom jugoslovanske delegacije Mošo Pijadam - Moša Pijada in Svetozar Vukmanović sprejela predstavnike grških veteranov

Atene, 31. avg. (Tanjug). »Katimerini«, eden od vodilnih atenskih listov je objavil na prvi strani razgovor svojega sodelavca s šefom jugoslovanske parlamentarne delegacije Mošo Pijadam pod naslovom »Jugoslavija proti pisanim pogodbam«.

V uvodu razgovora list piše o osebnosti šefa jugoslovanske delegacije. Vprašanja pa so bila naslednja:

V angleškem in ameriškem tisku je bila nedavno objavljena vest, da bo podpisan vojaški pakt med balkanskimi državami: Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo. Ali lahko potrdite to informacijo?

Ne vem, iz kakšnega izvora izhajajo te vesti angleških in ameriških listov, toda, ker poznam stališče svoje vlade v vprašanju teh pogodb, ne verujem tem vestem. Moja vlada je večkrat jasno izjavila in obrazložila svoje stališče do pisanih pogodb. Vendar to ne preprečuje zблиžanja ter neposrednega in stalnega sodelovanja v skupni obrambi.

Ali verjamete v možnost skorajšnjega in iskrenega sodelovanja za vojne, gospodarskega in trgovskega stališča med Jugoslavijo in Grčijo?

Popolnoma je jasno, da obstoji upanje in možnost za tako sodelovanje celo tudi v vojaških vprašanjih, kar je potrebno in neobhodno za organiziranje in stalno krepitev obrambe obeh držav.

Obramba je naloga sedanje trenutka in je kratkotrajnega značaja, medtem ko je naša povezanost trajna, ker to zahtevajo interesi Grčije in Jugoslavije.

Kako je mogoče pojasniti, da je neka šolska knjiga, ki je nedavno izšla v Beogradu, objavila neupravičeno kritiko grškega režima?

Veliko vprašanj za nič. Gre za nevažno vprašanje. Če se je to res zgodilo, kakor piše neki list, to ni posebnega pomena in se lahko zgodi v vsaki državi in da pri tem nihče ne pomisli, da bi zato pozival vlado na odgovornost. Gotov sem, da naša vlada ne bo dovolila manifestacij, ki bi bile nasprotne normalnemu razvoju naših prijateljskih odnosov. Toda če na primer v tej knjigi piše, da je Solun važno pristanišče, kaj je mogoče temu oporekati, to enostavno pomeni, da Solun prav tako lahko koristno služi Jugoslaviji. Ali je tu kaj, kar bi se moglo smatrati za napad? Bil bi težak nesporazum, če bi se verjelo, da taka ocena lahko vsebuje tudi druge misli. Pristanišče lahko služi trgovini in prometu.

Kakšen pomen ima potovanje angleškega zunanjega ministra Edena v Beograd?

Gre za običajno vladnostni obisk brez kakih tajnih političnih ciljev. Gotovo je, da bo imel ta obisk kot manifestacija prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Britanijo tudi politični značaj, toda nič več.

All nam lahko odgovorite, kakšne vtise ste dobili med bivanjem v Grčiji?

Mi smo že osem dni tu. Vsa naša delegacija je zelo zadovoljna. Vlada, parlament in ljudstvo so nas sprejeli s prijateljskimi in prisrčnimi čustvi. Se bolj sem se prepričal, da to prijateljstvo res obstaja, kakor je obstajalo in da se bo dalje razvijalo. Moram poudariti, da so nas z enako prisrčnostjo sprejeli ne samo vlada, temveč vse grške stranke.

»Katimerini« zaključuje, da je ob koncu svoje izjave Moša Pijada izkoristil priložnost, da se je z navdušenjem izrazil o razgovoru, ki ga je imel s

Plastirasom. Poudaril je, da se je sestaneke vršil v veliki prisrčnosti. Dejal je, da sta govorila o grško-jugoslovanskih odnosih in ugotovila, da soglašata in se popolnoma razumeta.

Atene, 31. avg. (Tanjug). Grška vlada je priredila večerjo svečano večerjo v čast jugoslovanske parlamentarne delegacije, ki je devet dni na prijateljskem obisku v Grčiji. Na večerji so bili prisotni predsednik vlade Pastiras, podpredsednik Venizelos, ministri grške vlade, poslanci grške narodne skupščine, ki so bili nedavno na obisku v Jugoslaviji, jugoslovanski poslanik v Atenah Radoš Jovanović

četa veselil. Dovolite mi prav tako, da se spomnim na velike skupne borbe naših narodov, v katerih sem imel čast kot mlad oficir sodelovati na vaši strani. Kar se pa tiče sedanosti, bi se rad najprej poklonil realističnemu smislu in hrabrosti, s katerima sta naša dva naroda znala premagati težave zadnjih let ter našla in nadaljujeta staro pot dostojanstva in svobode.

Sedanja stopnja odnosov med našima dvema državama je najprepričljivejši dokaz zrelosti in vitalnosti naših dveh narodov. Zavedajoč se svojih pravic in spoštovanja pravic drugih bosta oba naroda — jaz sem prepričan — znala braniti svojo neodvisnost, kot sta to storila v preteklosti da izpolnita svojo dolžnost do svobodnih narodov na področju našega kontinenta, ki jima zaupa, da ga čuvata. S tem zagotovim dvigam to čašo na zdravje maršala Tita, napredka jugoslovanskih narodov in vas osebno.

Na to zdravico je s toplimi besedami odgovoril šef jugoslovanske parlamentarne delegacije Moša Pijada: »Gospod ministere, gospodje ministri, gospodje člani grškega parlamenta. Dovolite mi, da tu izrazim čustva globoke hvalečnosti, ki jih z menoj dele vsi člani jugoslovanske parlamentarne delegacije, za prisrčen in iskren sprejem, ki nam je bil pripravljen povsod v tej lepi grški zemlji, tako od strani vlade kakor tudi od članov parlamenta ne glede na stranke, in od vsega grškega ljudstva. Obljubljam vam, da bomo po vrnitvi v našo domovino odnesli s seboj ne samo neizbrisne spomine, toda tudi občutje sreče, ki nas navdaja, ko vidimo, da na eni in na drugi strani obstajajo vsi pogoji, da grdo narodi naših dežel odločneje bolj zbliznajo, bolj združeni kakor kdaj koli prej po poti prijateljstva, ki ga zahtevajo skupni življenjski interesi in dolga zgodovinska povezanost. Povsod smo srečali ganljive spomine iz časov skupnih borb grškega in srbskega naroda. Lahko vam zagotovim, da so danes vsi jugoslovanski narodi brez razlike in brez pomislekov prav tako navdahnjeni z istim občutkom globokega prijateljstva do grškega ljudstva. Prijateljstvo med našima dvema narodoma je tako živa stvarnost, da bi to postalo tudi takrat, če se tega ne bi niti zavedali. Toda k sreči se mi tega zavedamo in na osnovi te skupne zavesti lahko nadaljujemo veliko delo našega zblizanja in sodelovanja. Ker smo miroljubni demokratični narodi, ki se spoštujemo med seboj in cenimo drug drugega, zahtevamo tu-

komunikacijske zveze. Polkovnik Voorhis ostane na svojem dosežnem mestu kot direktor »ravnega oddelka, polkovnik Burger pa pride za načelnika štaba vojne uprave.

Menijo, da so med imenovanimi funkcionarji samo trije Tržačani. Med njimi sta podpredsednik coneškega sveta dr. Schiffrer, ki je hkrati tudi zelo vplivna osebnost v vodstvu socialistične stranke Julijske Krajine ter znani prvak krščanske demokratske stranke dr. Franžil.

Na osnovi anglo-ameriške vojaške uprave, ki določa, da je gradnja stanovanjskih hiš za italijanske železničarje javno koristno delo, bodo civilne oblasti v Trstu lahko izvršile pri-silen odkup slovenske zemlje na Opčinah pri Trstu. Za sedaj še ni znano, koliko zemlje bo

na ta način odkupljeno, menijo pa, da bodo slovenski kmetom na osnovi tega ukaza vzeli nekaj deset tisočev kvadratnih metrov zemlje, ker ima italijanska železniška kolonija na Opčinah več stotin članov.

V bližini Plavelj na področju, kjer so naseljeni slovenski kmetje, so pričeli z gradnjo nove tovarne opeke. Po pisanju tržaških gospodarskih časopisov kaže, da bodo na tem področju zgradili vrsto malih industrijskih podjetij, v okviru novega industrijskega pristanišča, sličnega onemu v Zavljah. Lastniki zemlje — slovenski kmetje — še niso bili obveščeni o pogojih odkupa.

Dr. Vitelli, bivši prefekt Geneve, bo prevzel dolžnosti višjega administrativnega direktorja in imenovani italijanski funkcionarji bodo delali pod njegovim neposrednim vodstvom. Pod vodstvom komandanta cone ostane po-rogar dr. Vitellija še trije višji angloameriški funkcionarji: Foden, ki bo opravljal oddelek javne varnosti, pristaniščno ravnanje, urad za nadzorstvo nad pomorskim prometom, urad za izseljenice in be-gunce ter urad za poštno in tele-

fonsko komunikacijo. Vse te službe bodo delovale v okviru italijanske vojaške uprave v Trstu.

Dr. Vitelli, bivši prefekt Geneve, bo prevzel dolžnosti višjega administrativnega direktorja in imenovani italijanski funkcionarji bodo delali pod njegovim neposrednim vodstvom. Pod vodstvom komandanta cone ostane po-rogar dr. Vitellija še trije višji angloameriški funkcionarji: Foden, ki bo opravljal oddelek javne varnosti, pristaniščno ravnanje, urad za nadzorstvo nad pomorskim prometom, urad za izseljenice in be-gunce ter urad za poštno in tele-

fonsko komunikacijo. Vse te službe bodo delovale v okviru italijanske vojaške uprave v Trstu.

Dr. Vitelli, bivši prefekt Geneve, bo prevzel dolžnosti višjega administrativnega direktorja in imenovani italijanski funkcionarji bodo delali pod njegovim neposrednim vodstvom. Pod vodstvom komandanta cone ostane po-rogar dr. Vitellija še trije višji angloameriški funkcionarji: Foden, ki bo opravljal oddelek javne varnosti, pristaniščno ravnanje, urad za nadzorstvo nad pomorskim prometom, urad za izseljenice in be-gunce ter urad za poštno in tele-

fonsko komunikacijo. Vse te službe bodo delovale v okviru italijanske vojaške uprave v Trstu.

Dr. Vitelli, bivši prefekt Geneve, bo prevzel dolžnosti višjega administrativnega direktorja in imenovani italijanski funkcionarji bodo delali pod njegovim neposrednim vodstvom. Pod vodstvom komandanta cone ostane po-rogar dr. Vitellija še trije višji angloameriški funkcionarji: Foden, ki bo opravljal oddelek javne varnosti, pristaniščno ravnanje, urad za nadzorstvo nad pomorskim prometom, urad za izseljenice in be-gunce ter urad za poštno in tele-

fonsko komunikacijo. Vse te službe bodo delovale v okviru italijanske vojaške uprave v Trstu.

Dr. Vitelli, bivši prefekt Geneve, bo prevzel dolžnosti višjega administrativnega direktorja in imenovani italijanski funkcionarji bodo delali pod njegovim neposrednim vodstvom. Pod vodstvom komandanta cone ostane po-rogar dr. Vitellija še trije višji angloameriški funkcionarji: Foden, ki bo opravljal oddelek javne varnosti, pristaniščno ravnanje, urad za nadzorstvo nad pomorskim prometom, urad za izseljenice in be-gunce ter urad za poštno in tele-

fonsko komunikacijo. Vse te službe bodo delovale v okviru italijanske vojaške uprave v Trstu.

Dr. Vitelli, bivši prefekt Geneve, bo prevzel dolžnosti višjega administrativnega direktorja in imenovani italijanski funkcionarji bodo delali pod njegovim neposrednim vodstvom. Pod vodstvom komandanta cone ostane po-rogar dr. Vitellija še trije višji angloameriški funkcionarji: Foden, ki bo opravljal oddelek javne varnosti, pristaniščno ravnanje, urad za nadzorstvo nad pomorskim prometom, urad za izseljenice in be-gunce ter urad za poštno in tele-

fonsko komunikacijo. Vse te službe bodo delovale v okviru italijanske vojaške uprave v Trstu.

Dr. Vitelli, bivši prefekt Geneve, bo prevzel dolžnosti višjega administrativnega direktorja in imenovani italijanski funkcionarji bodo delali pod njegovim neposrednim vodstvom. Pod vodstvom komandanta cone ostane po-rogar dr. Vitellija še trije višji angloameriški funkcionarji: Foden, ki bo opravljal oddelek javne varnosti, pristaniščno ravnanje, urad za nadzorstvo nad pomorskim prometom, urad za izseljenice in be-gunce ter urad za poštno in tele-

fonsko komunikacijo. Vse te službe bodo delovale v okviru italijanske vojaške uprave v Trstu.

Dr. Vitelli, bivši prefekt Geneve, bo prevzel dolžnosti višjega administrativnega direktorja in imenovani italijanski funkcionarji bodo delali pod njegovim neposrednim vodstvom. Pod vodstvom komandanta cone ostane po-rogar dr. Vitellija še trije višji angloameriški funkcionarji: Foden, ki bo opravljal oddelek javne varnosti, pristaniščno ravnanje, urad za nadzorstvo nad pomorskim prometom, urad za izseljenice in be-gunce ter urad za poštno in tele-

fonsko komunikacijo. Vse te službe bodo delovale v okviru italijanske vojaške uprave v Trstu.

Dr. Vitelli, bivši prefekt Geneve, bo prevzel dolžnosti višjega administrativnega direktorja in imenovani italijanski funkcionarji bodo delali pod njegovim neposrednim vodstvom. Pod vodstvom komandanta cone ostane po-rogar dr. Vitellija še trije višji angloameriški funkcionarji: Foden, ki bo opravljal oddelek javne varnosti, pristaniščno ravnanje, urad za nadzorstvo nad pomorskim prometom, urad za izseljenice in be-gunce ter urad za poštno in tele-

fonsko komunikacijo. Vse te službe bodo delovale v okviru italijanske vojaške uprave v Trstu.

Dr. Vitelli, bivši prefekt Geneve, bo prevzel dolžnosti višjega administrativnega direktorja in imenovani italijanski funkcionarji bodo delali pod njegovim neposrednim vodstvom. Pod vodstvom komandanta cone ostane po-rogar dr. Vitellija še trije višji angloameriški funkcionarji: Foden, ki bo opravljal oddelek javne varnosti, pristaniščno ravnanje, urad za nadzorstvo nad pomorskim prometom, urad za izseljenice in be-gunce ter urad za poštno in tele-

fonsko komunikacijo. Vse te službe bodo delovale v okviru italijanske vojaške uprave v Trstu.

Dr. Vitelli, bivši prefekt Geneve, bo prevzel dolžnosti višjega administrativnega direktorja in imenovani italijanski funkcionarji bodo delali pod njegovim neposrednim vodstvom. Pod vodstvom komandanta cone ostane po-rogar dr. Vitellija še trije višji angloameriški funkcionarji: Foden, ki bo opravljal oddelek javne varnosti, pristaniščno ravnanje, urad za nadzorstvo nad pomorskim prometom, urad za izseljenice in be-gunce ter urad za poštno in tele-

fonsko komunikacijo. Vse te službe bodo delovale v okviru italijanske vojaške uprave v Trstu.

Dr. Vitelli, bivši prefekt Geneve, bo prevzel dolžnosti višjega administrativnega direktorja in imenovani italijanski funkcionarji bodo delali pod njegovim neposrednim vodstvom. Pod vodstvom komandanta cone ostane po-rogar dr. Vitellija še trije višji angloameriški funkcionarji: Foden, ki bo opravljal oddelek javne varnosti, pristaniščno ravnanje, urad za nadzorstvo nad pomorskim prometom, urad za izseljenice in be-gunce ter urad za poštno in tele-

fonsko komunikacijo. Vse te službe bodo delovale v okviru italijanske vojaške uprave v Trstu.

Dr. Vitelli, bivši prefekt Geneve, bo prevzel dolžnosti višjega administrativnega direktorja in imenovani italijanski funkcionarji bodo delali pod njegovim neposrednim vodstvom. Pod vodstvom komandanta cone ostane po-rogar dr. Vitellija še trije višji angloameriški funkcionarji: Foden, ki bo opravljal oddelek javne varnosti, pristaniščno ravnanje, urad za nadzorstvo nad pomorskim prometom, urad za izseljenice in be-gunce ter urad za poštno in tele-

fonsko komunikacijo. Vse te službe bodo delovale v okviru italijanske vojaške uprave v Trstu.

Dr. Vitelli, bivši prefekt Geneve, bo prevzel dolžnosti višjega administrativnega direktorja in imenovani italijanski funkcionarji bodo delali pod njegovim neposrednim vodstvom. Pod vodstvom komandanta cone ostane po-rogar dr. Vitellija še trije višji angloameriški funkcionarji: Foden, ki bo opravljal oddelek javne varnosti, pristaniščno ravnanje, urad za nadzorstvo nad pomorskim prometom, urad za izseljenice in be-gunce ter urad za poštno in tele-

fonsko komunikacijo. Vse te službe bodo delovale v okviru italijanske vojaške uprave v Trstu.

Dr. Vitelli, bivši prefekt Geneve, bo prevzel dolžnosti višjega administrativnega direktorja in imenovani italijanski funkcionarji bodo delali pod njegovim neposrednim vodstvom. Pod vodstvom komandanta cone ostane po-rogar dr. Vitellija še trije višji angloameriški funkcionarji: Foden, ki bo opravljal oddelek javne varnosti, pristaniščno ravnanje, urad za nadzorstvo nad pomorskim prometom, urad za izseljenice in be-gunce ter urad za poštno in tele-

fonsko komunikacijo. Vse te službe bodo delovale v okviru italijanske vojaške uprave v Trstu.

Dr. Vitelli, bivši prefekt Geneve, bo prevzel dolžnosti višjega administrativnega direktorja in imenovani italijanski funkcionarji bodo delali pod njegovim neposrednim vodstvom. Pod vodstvom komandanta cone ostane po-rogar dr. Vitellija še trije višji angloameriški funkcionarji: Foden, ki bo opravljal oddelek javne varnosti, pristaniščno ravnanje, urad za nadzorstvo nad pomorskim prometom, urad za izseljenice in be-gunce ter urad za poštno in tele-

fonsko komunikacijo. Vse te službe bodo delovale v okviru italijanske vojaške uprave v Trstu.

Dr. Vitelli, bivši prefekt Geneve, bo prevzel dolžnosti višjega administrativnega direktorja in imenovani italijanski funkcionarji bodo delali pod njegovim neposrednim vodstvom. Pod vodstvom komandanta cone ostane po-rogar dr. Vitellija še trije višji angloameriški funkcionarji: Foden, ki bo opravljal oddelek javne varnosti, pristaniščno ravnanje, urad za nadzorstvo nad pomorskim prometom, urad za izseljenice in be-gunce ter urad za poštno in tele-

PRED DNEVOM SLOVENSKIH BRIGAD

Invalidi bodo potovali na proslavo z lastnimi vlaki

Zveza vojaških voj. invalidov je imela konferenco s svojimi okrajnimi predsedniki in sekretarji, posvečeno obisku proslave slovenskih brigad v Dolenjskih Toplicah. Že v mesecu juliju. Na njej so sklenili, da bodo pripadniki invalidske organizacije potovali v Dolenjske Toplice sa, mostojno z lastnimi vlaki, in sicer v štirih glavnih skupinah. Te so:

V prvi skupini okraj: Sežana, Gorica, Postojna, Tolmin. Za organizacijo potovanja v tej skupini odgovarja okraj Sežana. V drugi skupini: Maribor, Slovenj Gradec, Celje, Ptuj, Trbovlje, Sočanje. Za organizacijo potovanja odgovarja Maribor. V tretji skupini: Kranj, Radovljica, Jesenice. Za organizacijo odgovarja Kranj. V četrti skupini: Ljubljana-mesto in Ljubljana-okolica. Za organizacijo odgovarja Ljubljana-mesto. Pripadniki invalidske organizacije iz ostalih okrajev, kakor iz krškega, kočevskega, mursko-soboškega in črnomeljkega okraja pa bodo potovali skupno z ostalimi udeleženci, medtem ko bodo invalidi iz novomeškega okraja potovali z vozovi in bodo zato imeli tudi posebno zbirališče. Izjemo od glavnih štirih skupin, ki bodo potovale z lastnimi vlaki, tvorijo Jese-

ničani, ki so se že domenili z Zvezarno, da gredo z avtobusi, medtem ko bodo iz Kranja in Radovljice potovali s kamioni. Skupaj z ostalimi udeleženci gredo tudi invalidi iz Ajdovščine, od koder bodo potovali s kamioni LLP — Ajdovščina.

Dozdej se je za udeležbo že prijavilo:

V Ljubljani-mestu okoli 1000 pripadnikov invalidske organizacije, in sicer na terenu Bežigrad 120, na terenu Krim 76 in na terenu Tržaška cesta 54 itd. Za Ljubljano pričakujejo, da bo šlo na proslavo v Toplice nad 2000 invalidov. Nadaljnje dosežanje prijave pripadnikov invalidske organizacije znašajo:

Novo mesto 1800, to je vsi člani invalidske organizacije; Maribor 500; Črnomelj 700; Nova Gorica 600 in Ajdovščina 80 od 180 članov, kolikor jih ima skupno krajevna organizacija ZVVI v tem kraju. Vsega skupaj pričakujejo, da bo šlo na proslavo do 20.000 pripadnikov invalidske organizacije.

Zveza vojaških vojnih invalidov bo obnovila za proslavo tudi svoj nekdanji znameniti invalidski pevski zbor. Razen tega bodo invalidske organizacije po vsej Sloveniji obnem z maloprodajo tobaka prodajale tudi

spominske razglednice ter verjetno tudi spominske značke. Zveza vojaških vojnih invalidov bo tako na vsak način med tistimi organizacijami, ki bodo za proslavo slovenskih brigad v Dolenjskih Toplicah storile največ.

Iz Kranja bo šlo na proslavo nad 6000 ljudi

Iz Kranja poročajo, da vlada v vsem kranjskem okraju izredno veliko zanimanje za obisk praznika slovenskih brigad v Dolenjskih Toplicah. Vseposvods so številni sestanki, na katerih razpravljajo člani najrazličnejših organizacij in društev o važnosti te proslave ter ugibajo, kako bi najbolje potovali. Iz Kranja bo šlo na proslavo več posebnih vlakov, na razpolago pa bodo tudi skoraj vsi avtobusi in kamioni. Po dosežanjih podatkih sklepajo, da se bo iz Kranja in okolice udeležilo proslave nad 6000 ljudi.

Tudi iz Metlike poročajo, da so vse priprave za obisk proslave v Dolenjskih Toplicah v polnem teku. Bela krajina in posebno Metlika, piše naš dopisnik iz Metlike, bosta dokazali hvaležnost slovenskim brigadom, ki so jima pripravile pot v svobodo in lepšo bodočnost.

V Celju so odprli gospodarsko razstavo

Eden izmed najznačilnejših dogodkov v dneh proslave za 500 letnico mesta Celja je vsekar velika gospodarska razstava industrije, obrti ter kumulne, zdravstvene in kul-

Letalski miting v Celju

V okviru proslave 500 letnice mesta Celja je bil v nedeljo na letališču v Levcu velik letalski miting, ki se ga je udeležilo okrog 15.000 gledalcev. Pri zadnji točki sporeda se je smrtno ponesrečil kapetan JLA Cveto Sinkovec, ki je skočil z višine 1500 m, vendar je padalo prepozno odprl, tako da se ni v celoti odprl.

Cveto Sinkovec je bil eden najboljših jugoslovanskih padalcev. Letos si je na državnem prvenstvu v Zemunu priboril prvo mesto v skoku na določeni cilj. Našo državo je zastopal tudi na mednarodnih tekmovalnih.

turne dejavnosti v mestu in celotnem celjskem bazenu.

V soboto dopoldne se je k otvoritvi razstave zbralo veliko število zastopnikov delovnih kolektivov in množičnih organizacij. Med gosti je bil tudi narodni heroj in član Polit biroja CK KPJ Franc Leskošek-Luka ter zastopnik mestnega ljudskega odbora iz Osijeka. Po zdravilni govor je imel predsednik mestnega ljudskega odbora Celja Riko Jerman. Nato pa je

o namenu in pomenu razstave govoril predsednik MLO Celje Fedor Grašičnik, ki je med drugim dejal, da se ta razstava razlikuje od prejšnjih, ki so v glavnem pokazale le razvoj in delo lokalne industrije ter obrti v mestu, v tem, da je na letošnji razstavi zajeta gospodarska dejavnost celotnega celjskega bazena.

Po tem delu slovesnosti so si gostje in ostali ogledali razstavne prostore. M. B.

Društvo agronomov Hrvatske na delu, da bi se ublažile posledice suše

Včeraj je bil sestanek agronomov Hrvatske, na katerem so razpravljali o raznih vprašanjih hitre intervencije, da bi se rešile posledice suše. Posebni odbor je prevzel skrb okoli tiska-

nja posebne/poljudne brošure z vsemi navodili kmetom, kako naj ohranijo živinsko krmo, kako lahko izkoristijo v čim večji meri razne mešanice, otrobe, narazke repe in žitarice, kako naj pripravijo silažo in kako lahko se do zime vzgoje neke posebne kulture, ki hitro rastejo in dajo dober donos živinske krme. Ta brošura bo kmalu izšla iz tiska v veliki nakladi in jo bodo takoj razširili med kmeti.

20 novih uredb v jugoslovanski coni STO

Skrb ljudske oblasti v jugoslovanski coni STO za italijske šole

Koper, 31. avg. (Tanjug). Danes so v Koprju objavili 20 uredb, ki jih je komandant vojaške uprave JLA polkovnik Miloš Stamatović razširil na jugoslovansko cono STO. To so jugoslovanski zakoni in uredbe s področja civilnega prava, gospodarstva in organizacije narodne oblasti. Skupno z novimi odloki prinaša uradni list vojaške uprave navodila za njihovo uporabo, v katerih se političnemu svetniku zvezne vlade in vojaški upravi daje prava tumačenja zakonov zveznega značaja, medtem ko je tumačenje zakonov ljudskih republik Slovenije in Hrvatske poverjeno odgovarjajočim svetnikom teh vlad pri okrajnih ljudskih odborih v Koprju in Bujah.

Prva skupina odredb se nanaša na področje civilnega prava in vsebuje zakon o skrbništvu, zakon o zakonski zvezi, zakon o razmerju star-

šev do otrok, zakon o posvojitvi, zakon o proglasitvi izginulih oseb za mrtve in zakon o dokazovanju smrti.

V drugi skupini odredb se razširja pristojnost nekaterih zakonov ljudske republike Slovenije in ljudske republike Hrvatske na področju okrajnih ljudskih odborov Koper in Bujeh. To so zakon o ljudskih odborih, zakon o občinah in okrajih, zakon o volitvah in odpoklicu ljudskih odbornikov. Na osnovi teh zakonov bo organizacija in delo ljudskih odborov v jugoslovanski coni STO izenačena z jugoslovanskimi. Pri obeh okrajnih ljudskih odborih se bo osnovala poleg okrajne skupščine še svet proizvajalcev.

V tretji skupini uredb komandanta vojne uprave JLA se razširja na jugoslovansko cono STO pristojnost več odredb vlade FLRJ s področja gospodarstva, med katerimi je uredba o osnovanju in dejavnosti trgovinskih podjetij, o trgovinski inspekciji in o ustanovah s samostojnim financiranjem.

Z razširjenjem teh jugoslovanskih zakonov in uredb na jugoslovansko cono STO se utrjuje v jugoslovanski coni demokratičnost ljudske oblasti in izpopolnjuje sistem in organizacija samostojnega poslovanja gospodarskih podjetij in ustanov, katere upravljajo delavski kolektivi.

Koper, 31. avg. (Tanjug) Delavci iz Izole so nedavno ustanovili zadrugo za gradnjo stanovanjskih hiš. Zadruga bo sta-

jala svojim članom brezobrestne kredite za nakup zemljišča in gradbenega materiala. Grad-bena delo bodo opravljali zadržniki sami. Posojila za nakup zemlje in gradbenega materiala bodo delavci odplačevali v mesečnih obrokih 30 let, nakar bodo postali lastniki hiš.

V koprskem okraju, kjer se bo 8. septembra pričel pouk na osnovnih italijanskih in slovenskih šolah, 10. septembra pa na srednjih šolah, so med šolskimi počitnicami s sredstvi Sveta za znanost in kulturo popravili in razširili 14 šolskih poslopij. V letošnjem šolskem letu bodo slovenski otroci dobili novo srednjo šolo v Dekanah in nižjo gimnazijo v Sv. Luciji. V Portorožu pa bodo odprli pomožno šolo za defektno otroke. Šola bo imela tudi svoj zavod ter bo sprejemala na brezplačno šolanje italijanske in slovenske otroke. Svet za znanost in kulturo v koprskem okraju je dodelil italijanskim solam 1 milijon deviznih dinarjev za nabavo potrebnih učil in učbenikov v italijanskem jeziku.

Nehru obiskal Kašmir

New Dethi, 31. avg. (Tanjug). Predsednik indijske vlade Nehru se je vrnil danes v Delha po kratkem obisku v Kašmiru in pokrajini Ladaku, ki mejita na Tibet. Po uradnih poročilih je Nehru ob tej priložnosti izvršil inspekcijo indijskih obmejnih garnizonov in obiskal največje indijske vojaško letališče, ki je zgrajeno v tej himalajski obmejni pokrajini v višini nad 4000 m,

V Indiji veliko zanimanje za Jugoslavijo

Predavanje dr. Jožeta Vilfana o Jugoslaviji.

New Delhi, 31. avg. (Tanjug). Na poziv organa indijskega združenja za mednarodna vprašanja je imel jugoslovanski veleposlanik v Indiji dr. Jože Vilfan včeraj predavanje o Jugoslaviji. Tema predavanja je bila: Jugoslavija v svetovnih zadevah. Po predavanju so predstavniki indijske vlade, poslanci in novinarji postavili številna vprašanja in so se posebno zanimali za podrobnosti o jugoslovanski zunanji politiki, socialističnem razvoju in o odnosih s komunističnimi državami. Zanimanje za Jugoslavijo je v Indiji vedno večje, posebno še ker se Jugoslavija neče pridružiti kateremu koli svetovnemu bloku velik sil. Jugoslovansko predstavništvo v Indiji dobiva vedno večje število pism od raznih indijskih organizacij in političnih osebnosti in posameznikov s prošnjami za gradivo o sodobnih jugoslovanskih razmerah in svrhu študija. Tudi indijski tisk posveča vedno večjo pozornost Jugoslaviji in njenim uspehom pri obrambi nezavisnosti in izgradnji socializma. Po nepopolnih podatkih je samo v toki tega meseca nad 50 dnevnikov v angleškem in raznih indijskih jezikih objavilo članke in vesti, v ka-

terih objektivno opisujejo jugoslovansko notranjo politiko. List »Pravaham«, ki izhaja v južni Indiji v malajskem jeziku, je objavil v posebni številki, posvečeni Jugoslaviji, dolge izveščice iz gradiva o biografiji maršala Tita. Ugledni bombajski list »Barat Jotia« prinaša

Mosadik odklonil anglo-ameriški predlog

Teheran, 31. avgusta (United Press). Predsednik perzijske vlade dr. Mosadik je včeraj zavrnil najnovejši predlog o rešitvi anglo-perzijskega spora, ki je bil perzijski vladi predložen v osebnih notah Trumanu in Churchill. V svojem govoru po teheranskem radiu je Mosadik izjavil, da je anglo-ameriški predlog za perzijsko vlado nesprejemljiv. Pred svojim govorom je o stališču perzijske vlade obvestil ameriškega ambasadorja in britanskega odpravnika poslov v Teheranu.

Glavne točke anglo-ameriškega predloga perzijski vladi so naslednje: 1. zainteresirane vlade naj bi prepustile mednarodnemu sodišču v Haagu odločitev o odškodnini, ki bi jo morala Per-

zijska vlada in anglo-iranska petrolejska družba naj bi imenovali svoje predstavnike, katerih naloga bi bila izdelati osnutek sporazuma, ki bi omogočil vrnitev perzijskega petroleja na svetovno tržišče; 3. če se bo perzijska vlada strinjala s prvima dvema točkama, bodo predstavniki anglo-iranske družbe našli praktičen način za odvajanje petroleja, ki je sedaj v perzijskih skladiščih. Hkrati bo britanska vlada ukinila embargo na šerlinskih imovino Perzije, vtem ko bo ameriška vlada ponudila perzijski vladi 10 milijonov dolarjev kot pomoč za prehoditev sedanjih proračunskih težav Perzije.

zija plačati anglo-iranski petrolejski družbi;

2. perzijska vlada in anglo-iranska petrolejska družba naj bi imenovali svoje predstavnike, katerih naloga bi bila izdelati osnutek sporazuma, ki bi omogočil vrnitev perzijskega petroleja na svetovno tržišče;

3. če se bo perzijska vlada strinjala s prvima dvema točkama, bodo predstavniki anglo-iranske družbe našli praktičen način za odvajanje petroleja, ki je sedaj v perzijskih skladiščih. Hkrati bo britanska vlada ukinila embargo na šerlinskih imovino Perzije, vtem ko bo ameriška vlada ponudila perzijski vladi 10 milijonov dolarjev kot pomoč za prehoditev sedanjih proračunskih težav Perzije.

Turistična sezona je na višku. Vrhovi naših gora imajo letos dobro oskrbovane planinske postojanke, v veliki meri nosijo zasluge, da je dook ljubiteljev gora tako velik. Vse priznanje zasluži Planinska zveza Slovenije s svojimi društvi, posebno pa P. D. Ljubljana-matica, ki ima v oskrbi naše vrhunske postojanke: Kredarico, Kočo pri Sedmerih jezerih in Komno. — Silka kaže vrh Triglava v zoodnjih juranjih urah, ko že mlado in staro uživa v širnem razgledu. Tudi vpisa v spominsko knjigo na najvišji točki naše domovine nihče ne pozabi.

Nekaj spominov na začetek „Svobode“ v Litiji

Po prvi svetovni vojni so se tudi delavci v Litiji začeli uvrščati v revolucionarno gibanje. Ko je litijska predltnica začela graditi stanovanjske bloke, so prihajali na delo delavci raznih poklicev iz vseh krajev Slovenije, največ pa jih je prišlo iz Celja in okolice. Ti delavci so prinesli s seboj tudi revolucionarni duh in organizacijske izkušnje, na podlagi katerih so litijski delavci ustanovljali delavske strokovne organizacije in kulturno društvo »Svoboda« ter konzumno društvo »Rdeči konzum«. Ta konzum je dajal »Svobodi« vsestransko pomoč. Težave, ki so jih litijski delavci imeli s prostorom, kjer naj bi se shajali, so kaj kmalu prebrodili. Njihovo društveno življenje se je razvijalo v majhnem lokalno na dvorišču restavracije »Pošta«, ki ga je dal na razpolago takratni lastnik restavracije Vojko Slibar.

vanja in sestanke, na katerih se je delavcem budila njihova razredna zavest. Na predavanja in sestanke so radi prihajali tovariši Leskošek, dr. Tuma in dr. Rajsman.

Ko so bile leta 1925. razpisane občinske volitve, se je s pomočjo »Svobode« prvič uveljavila delavska-kmečka kandidatska lista. Ta je dosegla — po hudih borbi seveda — dva delav-

ska zastopnika v občinskem svetu.

V »Svobodo« je vstopalo vedno več ljudi. Posamezni odseki so se zelo krepili in napredovali, najbolj pa tamburaški zbor, ki je vsako leto 1. maja z budnico oznanjal ljudem začetek delavskega praznika.

Lado Gajšek.

Tamburaški zbor v Litiji leta 1925

Uspešno delo Aerokluba v Celju

Leta 1947 se je ustanovil Aeroklub v Celju. Naslednja leta je zaradi materialnih težav le živoval. Sele v letu 1950 je dobil Aeroklub jadrano solo II. red. V tem letu si je zagradil tudi moderen hangar na letališču v Levcu. To in naslednje leto je nekako životala jadrana sola. Letos so se razmere v Aeroklubu precej izboljšale. Tako je Aeroklub začel 2. maja 1952 kot prvi v Sloveniji letalsko sezono, zbirano s Titovo letalsko stateto. Za solanje jadranih pilotov je Aeroklub nabavil solsko dvosedezno letalo »Rode« in jadrano letalo »Triglav«. Dobili so tudi motorno letalo tipa »Darc-1«.

Za pred otvoritvijo letalske sezone sta bila teoretična jadrana in padalska tečaja, tako, da je prva skupina jadranih pilotov-začetnikov začela takoj v začetku sezone z letanjem na šolskem dvosedeznem »Rodia«. Najboljši od njih so že prišli na enosedezno jadrano letalo »Cavkoc«. Položili so »A« in »B« jadrane izpite ter se pripravljajo za jadrani »C« izpite in na tečaj aero-zaprge, katerega bodo še letos končali. Tudi vsi ostali bodo že letos položili jadrane »C« izpite.

Hkrati se je pričelo tudi letanje na visokosoposobnih jadranih letalih. Ugotovilo se je, da

je pobočje Kuničunde primerno za pobočno jadranje. Nekaj dni po prihodu jadrane letala »Triglav« je jadrani pilot Mile Tovornik jadrnil nad tem pobočjem pod pogoj za srebrni »C« izpit. Poleg jadranja nad pobočjem jadrato tudi v termiki in so tu doseženi že lepi uspehi. Jadrani pilot Mile Tovornik je preletel z jadranim letalom »Triglav« v Cakovcu (100 km) in pri tem dosegl visino 200 m. S tem je Rogoški Slatini ter dosegel tudi na letalskem mitingu v Murški Soboti.

Sodeloval je tudi na svetovnem prvenstvu leta 1950 in dosegel četrto mesto. Na letošnjem zletu v Borovu je postavil nov državni rekord v hitrostnem preletu na 100 km v trikotni s povprečno hitrostjo 74,8 km/h. Ta rezultat je le za 2,4 km/h slabši od svetovnega rekorda in za 20 km/h boljši od prejšnjega državnega rekorda.

Aeroklub je organiziral letalske mitinge na Gomilskem in Rogoški Slatini ter sodeloval tudi na letalskem mitingu v Murški Soboti.

Razvoj Ljudske tehnike v Prekmurju

Trenutno obsega Ljudska tehnika v Prekmurju devet samostojnih društev in klubov. Krožki in skupine na vasi so po večini kmalu zaspali. Prizadevanje za solanje Ljudske tehnike so pokazala, da je povsod obilje nejasnosti o smislu in namenu Ljudske tehnike.

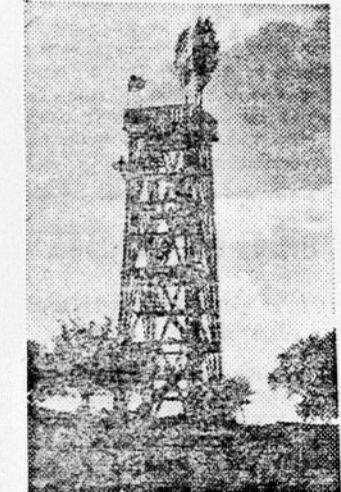
Okrajni odbor se je zdaj odločil za Društva Ljudske tehnike. Načrt za ustanovitev teh društev obsega vseh dvaindvajset občin v Prekmurju, skupaj z Lendavo in Murško Soboto. Od teh občin se v treh že resno

pripravljajo na ustanovitev. Naloga snujočih se in že obstoječih društev Ljudske tehnike je predvsem, da povežejo svoje delovanje in razbijajo klubovsko ozkost. Zanimanje za solanje v tem ali onem klubu brez dvoma je. Zlasti za motorizacijo se ljudje zanimajo, saj je važen čimprej pri mehanizaciji kmetijskega. Potrebno pa je, da se iz Murške Sobotke kot središča organizira strokovni kader, ki naj bo v pomoč Ljudski tehniki na vasi. Izkušnje Ljudske univerze in sličnih predavanj, katera so prirejali kmetijski forumi ali Ljudska prosveta, so pokazale, da imajo ljudje veliko smisla predvsem za agrotehniko in za vse, kar je povezano s sodobnim kmetijstvom. Poti za to, da prodre tehnika tudi na vas, je veliko. Potrebna nam je predvsem primerna organizacija dela in prilagoditev krajevnim razmeram in potrebam. To pa naj bo predvsem naloga okrajnega odbora Ljudske tehnike v Murški Soboti.

Nekaj o delu poljčanskih radijskih amaterjev

Pred dobrimi štirimi leti je bil v Poljčanah ustanovljen radioamaterski krožek. Ko pa je postal ta krožek že toliko samostojen, so v Poljčanah ustanovili

svoj lasten klub v okviru Ljudske tehnike. Mnogo je bilo takih, ki so ob ustanovitvi krožka morali, češ da radioamaterji lahko uspevajo samo v mestu, da na vasi ni za to smisla. Toda ti črnogledi so se zelo zmotili. Ob ustanovitvi je imelo društvo le 5 članov, danes pa jih ima že 16, niso pa vsteli tisti, ki sedaj služijo rok v JLA. Kljub začetnim težavam so dosegli lepe uspehe. Danes so najboljši v poljčanskem okraju. Saj že sestavljajo večevne radio aparate. Vsak, ki se vpiše v radioklub, mora opraviti strokovne tečaje. Vsako leto je A-tečaj, kjer radioamaterji dobijo osnovne pojme o radijski tehniki. Vsi letošnji A-tečajniki so sestavili že detektor in morsejev telegrafski aparat. B-tečajniki pa se sestavljajo 3-čevne radio aparate. Poleg tega so B-tečajniki letos dosegli velik uspeh. Iz starih delov so sestavili oddajno in sprejemno postajo. Ni mogoče popisati veselja, ko so slišali glas z enega hriba na drugega. To smatrajo za svoj največji uspeh. Člani društva so vajenci raznih strok, kmečki fantje, drugi poklici in le dva dijak. Dejstvo, da je v društvu pretežno kmečka in delavska mladina, je tembolj razveseljujo. Nujno pa je, da dobi Ljudska tehnika v Poljčanah primerne prostore, predvsem pa ustrezajočo delavnico.

Novi razgledni stolp na Gomili v Slovenskih goricah, zgrajen po navodilih načelnih. Slovensko ga bodo izročili svojo namenu v nedeljo 11. septembra

DOLENJSKI KMETJE! ALI STE ŽE OKRASILI SVOJE VOZOVE ZA POHOD NA PROSLAVO SLOVENSKEH BRIGAD V DOLENJSKE TOPLICE?

Zagreb bo dobil nov statut

V Zagrebu so začeli s pripravami za izdelavo novega statuta, ki ga bodo dali, ko bo gotov, mešancom v razpravo. Novi statut mesta Zagreba bo točno določal pravice in dolžnosti mešančanov ter vse ostale odnose nasproti novemu zakonu o ljudskih odborih.

V Solkanu so ustanovili turistično - olepsevalno društvo

V Solkanu so se dni ustanovili turistično-olepsevalno društvo za

goriški okraj. Društvo bo imelo nalogo, da bo skrbelo predvsem za urbanistično gradnjo raznih objektov, za olepševanje turističnih krajev, za ohranitev zgodovinskih in kulturnih znamenitosti in podobno. Skrb društva bo tudi urejevanje in vzdrževanje javnih nasadov, sprehajališč, markacij itd. Pospeševalo bo razvoj turizma z množičnimi izleti in predavanji, hkrati pa se bo zanimalo za zgraditev novih gostišč. Letna članarina je sorazmerno nizka, kar bo omogočilo, da postane društvo množična organizacija in da bo zblížilo vse, ki se zanimajo za olepševalna in turistična vprašanja. Člani društva so lahko posamezniki kakor tudi podjetja in ustanove.

WOLFGANG LEONHARD: Videz in resnica v Sovjetski zvezi

Pisec te knjige, Wolfgang Leonhard, je bil pred drugo svetovno vojno član Komunistične partije Nemčije. Zaradi prihoda Hitlerja na oblast se je izselil l. 1935 v Sovjetsko zvezo. V Moskvi je študiral tuje jezike in zgodovino. Medtem pa je njegova mati, stara socialistka, postala ob koncu l. 1936 žrtev čistk in je morala preživeti dvanajst let v taboriščih Sovjetske zveze za prisilno delo.

Med drugo svetovno vojno je bil Wolfgang Leonhard napovedovalec in radiu Nacionalnega komiteja »Svobodna Nemčija«. L. 1945 so ga poslali v Vzhodno Nemčijo, kjer je postal referent v oddelku za agitacijo in propagando pri centralnem sekretariatu Socialistične enotne stranke Nemčije (SED). Od l. 1947 je bil učitelj v strankini visoki šoli »Karl Marx« v Kleinmachnowu pri Berlinu, v marcu 1949 pa je pobegnil v Jugoslavijo, ki se je bila nekaj mesecev prej uprla nasilju Moskve, da bi mogla hoditi lastno in resnično socialistično pot, neodvisno od kremeljske birokracije. Od l. 1950 dalje živi Leonhard v Zahodni Nemčiji.

Po izkušnjah, ki si jih je pridobil med svojim desetletnim bivanjem v Sovjetski zvezi, kjer je spoznal vso stvarnost, in kasneje živeč v Jugoslaviji, v državi, ki se z lastnimi silami in kljub vsem oviram iz Kremenja odločno bori, da bi zgradila socializem, je Wolfgang Leonhard napisal knjigo »Videz in resnica v Sovjetski zvezi« (Schein und Wirklichkeit in der Sowjetunion), ki jo danes začinjamo objavljati v našem podlistku. Ta knjiga hkrati tudi pojasnjuje, zakaj se je Jugoslavija uprla ukazom iz Moskve in krenila na lastno pot graditve socializma.

goriški okraj. Društvo bo imelo nalogo, da bo skrbelo predvsem za urbanistično gradnjo raznih objektov, za olepševanje turističnih krajev, za ohranitev zgodovinskih in kulturnih znamenitosti in podobno. Skrb društva bo tudi urejevanje in vzdrževanje javnih nasadov, sprehajališč, markacij itd. Pospeševalo bo razvoj turizma z množičnimi izleti in predavanji, hkrati pa se bo zanimalo za zgraditev novih gostišč. Letna članarina je sorazmerno nizka, kar bo omogočilo, da postane društvo množična organizacija in da bo zblížilo vse, ki se zanimajo za olepševalna in turistična vprašanja. Člani društva so lahko posamezniki kakor tudi podjetja in ustanove.

Oktober 1917. — prelom

Bilo je kmalu po drugi uri ponoči. »Razglašam, da so člani začasne vlade aretirani,« je objavil Ovsejenko v imenu vojaškega revolucionarjskega odbora. »Člani začasne vlade se uklanjajo sili in se vdajo, da bi preprečili prelivanje krvi,« je odgovoril Konovalov, namestnik ministrskega predsednika te vlade.

Te besede so bile izrečene komaj dva dni potem, ko je začasna vlada sklenila, da z boljševiki obračuna za vselej. Izrečene so bile v noči od 7. na 8. novembra.

Retirance so internirali v Petropavlovski trdnjavi. Navzoče oficirje so razorožili in odpustili, potem ko so dali častno besedo, da se ne bodo več borili proti sovjetski oblasti.

Zarana 6. novembra je začasna vlada odredila v pošlah za oficirske aspirante bojno pripravljenost. Na Nevi je bila zasedrana križarka »Aurora«. Njeni mornarji so bili boljševiško razpoloženi, zato je dobila ladja povelje, naj odpluje na morje. Minister za pravosodje je odredil uradno preiskavo o delovanju vojaškega revolucionarjskega odbora. Z odredbo začasne vlade je bilo prepovedano osrednje glasilo boljševiške partije »Rabočij put« (Delavska pot). Ob pol šestih zjutraj so oficirski aspiranti zasedli izhode tiskarne tega lista, uničili tiskarske plošče ter zaplenili tiskarno in 8000 že natiskanih izvodov.

Istega jutra je začasna vlada zbrala svoje čete. Opoldne je prispel na sedež začasne vlade, v Zimsko palačo, ženski bataljon. Proti tretji uri popoldne so zbrali lahko topništvo. Oddelki oficirskih aspirantov so zasedli kolodvor in železniške mostove ter zavarovali vladna poslopja. Izločili so telefone Smolnega, glavnega stana revolucije. Začasna vlada je menila, da se je s tem dovolj zavarovala.

Že opoldne 6. novembra pa so se začeli protikuropi vojaškega

UMRLI

V nedeljo zjutraj je zaključil svoje življenje, polno skrbi in truda naš dragi oče, stari oče in stric JOSIP JANEŽIČ, posestnik pri Ferovem pri Kamniku. Pogreb bo v torek ob 16. uri na Zale. Prosimo tihga sožalja. Zena Marija, otroci in ostalo sorodstvo. — Ljubljana, 31. avgusta 1952.

VREME

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE

Napoved za ponedeljek, 1. septembra: Sončno vreme z menjajočo se oblačnostjo. V alpskem svetu kratkotrajne plohe. Temperatura bo nekoliko nižja.

Dnevne vesti

KOLEDAR

Ponedeljek, 1. septembra: Mladen, Egidij

Torek, 2. septembra: Maksim, Stefan.

SPOMINSKI DNEVI

1. IX. 1939. — Napad Nemčije na Poljsko — začetek druge svetovne vojne.

PUNIK LJUBLJANA

V nedeljo, 7. septembra veliki simfonični koncert v Postojnski jami. Iz Ljubljane vozi posebni vlak. Prijave v poslovalnici Futnika v Ljubljani. Popust, plačilo z industrijskimi boni. Dalje obveščamo zainteresirane, da sprejemamo prijave za dvodnevne izlete v Trst in na Korosko, Pohitite s prijavo.

Zveza borcev »Tone Tomšič« obveščala prebivalce terena »Ajdovščina« in »Cankar«, da imamo za Dana sovjetskih brigad rezerviran posebni vlak do Dolenjskih Toplic in nazaj s 75% popustom. Odnod v nedeljo zjutraj ob 4. uri. Prijave posameznikov in skupin se sprejemajo dnevno od 17. do 19. ure do 5. septembra v pisarni ZB — Gospodarska cesta 13 (Kolarjev).

Pri Slovenski Matici je izšla obsežna 1. knjiga Izoranih esejev in razprav enega naših najodličnejših esejistov, prof. dr. Ivana Prijatelja. V lepo zaokroženem izboru njegovega literarno zgodovinskega in kritičnega ustvarjanja, ki ga je prof. dr. Anton Siodnjak napisal obsežen uvod z docela novo sliko Prijateljevega osebnega razvoja in dela, je v tej knjigi podan pregled slovenskega slovstva od protestantov preko glavnih in najvišjih vrst slovenske besedne umetnosti do Ivana Cankarja. Člani Slovenske Maticе naj dvignejo knjigo v društveni pisarni, Kongresni trg 7.

KINO

Kino »UNION« amer. barvni film »Zlomljena puščica«. Tednik. Kino »SLOGA«: premiera franc. filma »Umor v pariški četrti«. Kino »MOSKVA«: amer. film: »Kobilice«. Brez tednika. Predstave v vseh treh kinematografih ob 19.15 in 20.30 uri. Prodaja vstopnic od 17 dalje. Kino »BEZIGRAD«: amer. film: »Kraljevi brivce«. Tednik. Predstava ob 20.15 uri. Prodaja vstopnic od 19 dalje. Kino »TRIGLAV«: ameriški film: »Človek z divjega zahoda«. Tednik. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 17 dalje. Kino »SISKA«: premiera francoskega filma: »Umor v pariški četrti«. Brez tednika. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 17 dalje. Letni kino »DOM MILICE«: ameriški film: »Človek z divjega zahoda«. Tednik. Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic od 13 dalje.

RADIO

SPORED ZA PONEDELJEK

Poročila: 5.15, 6.00, 12.30, 15.00, 19.30 in 22.00. 5.00-7.00 (Dobro jutro) — glasbeni spored; 7.00-7.30 (glasbeni spored) — vmes ob: 5.20-5.25 Objava dnevnega sporeda; 5.50-6.00 Jutrjana telovadba; 6.30-6.40 pregled tiska in radijski koledar; 12.00 Slovenske zborovske in solistične skladbe; 12.40 Zabavna glasba, vmes objave; 13.00 Melodije iz ruskih oper; 14.00 Sahovski pregled; 14.10 Včeraj in danes (spored starih in novih melodij); 15.10-15.30 Zabavna glasba, vmes objave; 15.30 Umetne in narodne pesmi (pojo zbori in ansambli) — vmes ob: 18.40 Ivo Pirkovci: Po sledih rimske volkulje; 19.00 34. teklica tečaja francoskega jezika; 19.10-19.30 Zabavna glasba, vmes objave; 19.40 Zabavna glasba, vmes objave; 19.50 Radijske reklame; 20.00 Nebra radijska igra (ponov.); 20.20 Simfonični koncert v glasbeni odd. 12097-4; 20.30-21.10 Glasbeni spored; 21.10-21.25 v poljskem jeziku.

SOLSTVO

Spremljeni izpizj za nove učence bodo v petek, 5. septembra ob 8. uri. Prosta so mesta za sledeče predmete: solopetje, violina, čelo, kontrabas, flavta, klarinet, trobenta, pozavna rog. Otvoritev solističnega leta in razdelitev ur bo v torek, 9. septembra ob 3. uri popoldne. Reden pouk začne 10. septembra. Glasbena šola v Celju.

MALI OGLASI

KAUC — nov, prvovrsten prodam tudi za bone. Naslov v oglasnem oddelku. 12099-4

STAVBNI LES, rabljen prodam. Naslov v oglasnem odd. 12097-4

KUHINSKO KREBENDO v dobrem stanju prodam. Gorše, Triglavsko ul. 9. Bežigrad. 12096-4

DVE ENOKILNI OMARI, dobro ohranjeni, poceni prodam (tudi za bone). Vider — Tyrševa 17, dvorica. 12095-4

PIANINO (Pfeifer — Berlin) spalnica hrastovina (nemški slog) — prodam zaradi nesmetne. Naslov v oglasnem oddelku. 12094-4

40 gr STREPTOMYCINA prodam. Naslov v oglasnem odd. 12092-4

Štiri nove železnice bomo gradili prihodnje leto

Po predlogu družbenega plana za leto 1953, o katerem je te dni razpravljalo zvezno gospodarski svet ob zasedanju na Bledu, prihodnje leto ne bomo začeli graditi novih industrijskih podjetij tako, da bo več možnosti za investicije objektov in cest. Pač pa bomo prihodnje leto gradili nove elektrarne ter nove železniške proge in mostove. Predlog družbenega plana za prihodnje leto določa gradnjo štirih novih železniških prog v skupni dolžini 250 km. To so proge Beograd—Stepojevac—Valjevo, Titograd—Bar, Prilep—Kičevo in Knin—Zadar. Razen tega bomo dovršili dobojsko železniško vozlišče ter normalnotirno progno Brodce—Majdanpek.

Proga Beograd—Stepojevac—Valjevo (74 km) predstavlja prvi del velike jadranske magistrale Beograd—Bar, ki bo življenjskega pomena za ves vzhodni del države. Pripravljalna dela za gradnjo odseka od Beograda do Stepojevca so se začela že letos. Ta odsek ima še poseben pomen, ker bo omogočil izkoriščanje velikega kolubarskega premogovnega bazena, ki bo samo na dnevnih kopih dajal letno 1,8 milijona ton lignitnega premoga. Za moderno mehanično opremo kolubarskih dnevnih kopov so že naročene naprave iz sredstev prve tranše posojila Mednarodne banke za obnovu. Razen tega se iz sredstev tega posojila gradi moderna sušilnica za kolubarski lignit z letno zmogljivostjo en milijon ton. Ta sušilnica, ki bo sama stala 700 milijonov din, bo omogočila zboljšanje kalorične vrednosti kolubarskega lignita na 4200 do 4300 kalorij, kar ustreza dobremu rjavemu premogu. Navzlic sušenju pa bo proizvodna cena sušenega kolubarskega lignita nižja od proizvodne cene rjavega premoga. V odseku Beograd—Stepojevac se je začela (južno od Resnika) gradnja dveh velikih predorov »Hajdušica« (1900 m) in »Bela reka« (3850 m). Od Stepojevca pa bodo progo speljali ob Kolubari skozi Lazarevac in Lajkovac do Valjeva.

Hrastov slavolok iz l. 1779

Clovek ne bi verjel, kako nekatere vrste lesa ohranijo svojo trajnost in druge lastnosti, če so stalno pod vodo ali na suhem in ne segnjajo. Sicer je znano, da nekatere vrste trdega lesa, predvsem hrast, ki je zelo odporen in trd les, izdrži zelo dolgo. Toda, da je hrast tako trajen na menjajočem se dežju in soncu in odporen proti drugim vplivom, ne bi verjeli, če ne bi imeli o tem dokazov.

Leta 1779 je bil na travniku »Kriča« v Turpoljskem Logu na Hrvaškem postavljen velik slavolok iz hrastovega lesa kot vhodna vrata. Ta slavolok je stal vse do leta 1914, torej 235 let, nakar je bil v spomin na ta slavolok postavljen nov iz betona, ki še danes stoji. Od starega slavoloka obstaja še hrastova deska, ki je vzdana v sedanjih slavolok. Na tej deski so vrezane latinske črke, ki so zaradi visoke starosti deske nečitljive. Verjetno je bil ta slavolok postavljen na čast zmagovalni turpoljski vojski.

Podoben primer, ki govori o trpežnosti hrasta, so pred nekaj dnevi odkrili v Salincih pri Ljutomeru. Posestnik Stanko Kšela, njegova sestra in njen mož Smrekar so kopali v bližnji gramozni jami gramoz, ki ga potrebuje Cecilija in njen mož, ker si židata hišo. Svet v tem kraju je kamenit, porasel z nizkim hrastjem in odkar ljudje

Centrala za naftovod

V pisarni petintrideset nadstropnega nebotičnika v New Yorku sedi človek, ki lahko s pomočjo posebnega številčnika odpira ali pa zapira ventile na naftovodu, oddaljenem 1400 km od New Yorka. Stiri avtomobilske postaje, ki so na velikem naftovodu Shell Oil Company med Wood Riverom v državi Illinois in Columbusom v državi Ohio, dajejo uradniku v New Yorku vse podatke, ki jih potrebuje, kot na primer količino tekočine, ki teče skozi cevi, vrsto derivatov itd. Uradnik ima pred seboj številčnik, ki je podoben telefonskemu. Če obrne odgovarjajočo številko, lahko počene ali ustavi vsako črpačko na naftovodu. Prav tako lahko zahteva podatke o stanju na črpački, katere mu teletip-stroj na postaji takoj sporoči. Če nastane kjerkoli na naftovodu kakva okvara, spravi uradnik v pogon sireno, ki opomni uslužbenca na postaji, da gre popraviti okvaro. Kontrolna tabla v pisarni v New Yorku, s katere se lahko čita gibanje vsakega litra petroleja ali katerega koli drugega derivata v vsakem trenutku in na vsakem kraju naftovoda, je dolga pet in pol metra.

Od Titograda do Skaderskega jezera bo železnica potekala po melioracijskem nasipu, ki je že deloma zgrajen za osušitev poplavnega ozemlja ob jezeru. Nasip bo speljal tudi po plitvini jezera, kjer bo treba zgraditi še velik most. Najtežja dela pa bodo na odseku od Virpazara do Sutomora, kjer bo treba prebiti gorski masiv Suzima s 6 km dolgim predorom. Razen tega bo treba zgraditi več manjših predorov.

Železnica Prilep—Kičevo bo imela velik pomen za izkorišča-

nje nahajališč železne rude na področju Kičeva, kjer je v narčrtu gradnja velike železarnice, kakor tudi kičevskega premogovnika. Ko bo še zgrajen podaljšek nove železnice Skopje—Tetovo—Gostivar, in sicer od Gostivara do Kičeva, bo nova proga Prilep—Kičevo povezala rodovitno dolino gornjega Vardarja (Polog) z dolino Crne reke (Pelagonijo), kjer izvršujejo obsežna melioracijska dela.

Cetrta proga, ki jo bomo gradili, je proga Zadar—Knin. S to progno bosta Zadar in ves ravninski del srednje Dalmacije dobila železniško zvezo, kar bo omogočilo tudi boljše izkorišča-

nje zadarske luke. Železnica bo potekala skozi središče »Ravnih kotar« Benkovac, od koder bodo pozneje zgradili še posebni železniški krak do Biograda na moru.

Proga Brodce—Majdanpek, ki bo dovršena prihodnje leto, predstavlja podaljšek železnice, ki vodi iz Beograda južno od Donave proti vzhodu skozi Požarevac in Kučevo. Zgraditev proge Brodce—Majdanpek bo omogočila izkoriščanje velikega rudnega bogastva ob reki Pek, kjer kopljejo pirinitno rudo in odpiramo nov rudnik volframove rude ter rudnik bakrene rude, naš drugi Bor.

Stekli vampirji v Mehiki in na Trinidadu

Strašna bolezen, kateri je podleglo ne le mnogo goveje živine, ampak tudi brez števila ljudi, je napotila zdravstvene organe v Mehiki in na Trinidadu k ukrepom, ki so bili na prvi pogled zelo čudni. Odločili so se namreč za uničenje vseh vampirjev. Ta vampirska bitka, kot so jo tamkaj ljudje krstili, je posledica presenetljivih odkritij, ki jih je dognala znanost šele zadnja leta o neki posebnih vrsti netopirjev, ki žive le v Srednji in južni Ameriki.

Ime vampir izhaja iz staročuvanskih bajk, kjer predstavlja pošast, ki prihaja iz groba in pije ljudem kri. Pred dobrim stoletjem šele pa so ugotovili, da so vampirji neke vrste netopirji, ki so jih klasificirali kot *Desmodus rotundus*. Charles Darwin je bil takrat prvi, ki je tega vampirja videl pri sesanju krvi. Prvi sistematični doprinos o grozljivem načinu prehrane teh netopirjev pa je izšel šele 50 let kasneje. Leta 1910. je francoski zdravnik dr. Guillon presenetil strokovne kroge z obsežnim prikazom, kako so na njegovi postaji v Gvajani vampirji napadli sodečnice. Okrog l. 1930 so začeli boljše raziskovati življenje in navade teh netopirjev. Takrat namreč je mnogo domačinov v vasi Siparia na Trinidadu umiralo za nekimi redkimi in čudnimi znaki ohromelosti. Ko je vladni bakteriolog dr. Pavan, ki je sprva sumil na izbruh tropske paralize, vbrizgnil emulzijo iz tekočine hrbtnega mozga nenavadnih žrtev v možgane opice, je prišel do groznega odkritja. Opice so blazno vreščale in se same pri živem telesu do smrti razmesarile. Preiskave, ki

so jih izvedli na osnovi njegovih poizkusov na Rockefellerjevem v USA in v Listerjevem inštitutu v Londonu, so dokazale, da gre za virus stekline. Medtem je na Trinidadu prišlo do množičnega poginjanja živine, ki se je pasla po pašnikih. Dr. Pavan je prav tako v možganih goved in konj ugotovil virus stekline.

Kako pa je prišla steklina na Trinidad, kjer se ta bolezen ni pojavila vse do l. 1914? S tem vprašanjem so si razbijali glave mnogi raziskovalci. Končno so prišla dr. Pavanu v roke poročila o velikem umiranju goveje živine, ki je v začetku našega stoletja zajelo obširna področja države Santa Catarina v južni Braziliji. Tu je samo l. 1908 v teku nekaj tednov poginilo za steklino nad 4000 goved in 1000 konj. In ker je steklina leto za letom ponovno izbruhnila in zahtevala ogromne žrtve med čredami, so v deželi Santa Catarina pobili vse pse, ker so jih obdolžili, da oni prenašajo steklino. Kljub temu pa je prišlo v naslednjih letih do ponovnih epidemij.

Tedaj so raziskovalci opazili, da se po pašnikih v bližini čred čisto pri belem dnevu pojavljajo netopirji, čeprav so to izrazito nočne živali. Ko so ujeli nekaj teh netopirjev, so ugotovili, da so to stekli vampirji. Potem ko je dr. Pavan prebral zgoraj omenjena poročila, je dal tudi na Trinidadu ujeti vampirje. In res so ugotovili steklino. Tedaj so alarmirali vso deželo. Domačinom so dali podrobna navodila, kako naj v zaščito proti brezsilno letajočim ponočnim napadalcem — vampirjem zamašijo vsa okna in luknje z bodečo žico in naj živino ponoči naženejo v hleve. Pripravili so tudi cepivo za borbo proti steklini. Kljub temu je na Trinidadu l. 1936 poginilo zaradi pobesneih netopirjev še 53 živali.

Medtem je več ekspedicijski tudi

Netopir *Desmodus rotundus*

popolno uničenje teh netopirjev — vampirjev. Nedavno so poslali specialne čete, ki odkrivajo vsa brezdana in votline, naseljene z vampirji, in jih s plinom uničujejo. Slično uničevalno vojno bodo na priporočilo zdravstvenih organov začeli izvajati tudi na Trinidadu.

Elektrifikacija rečne plovbe

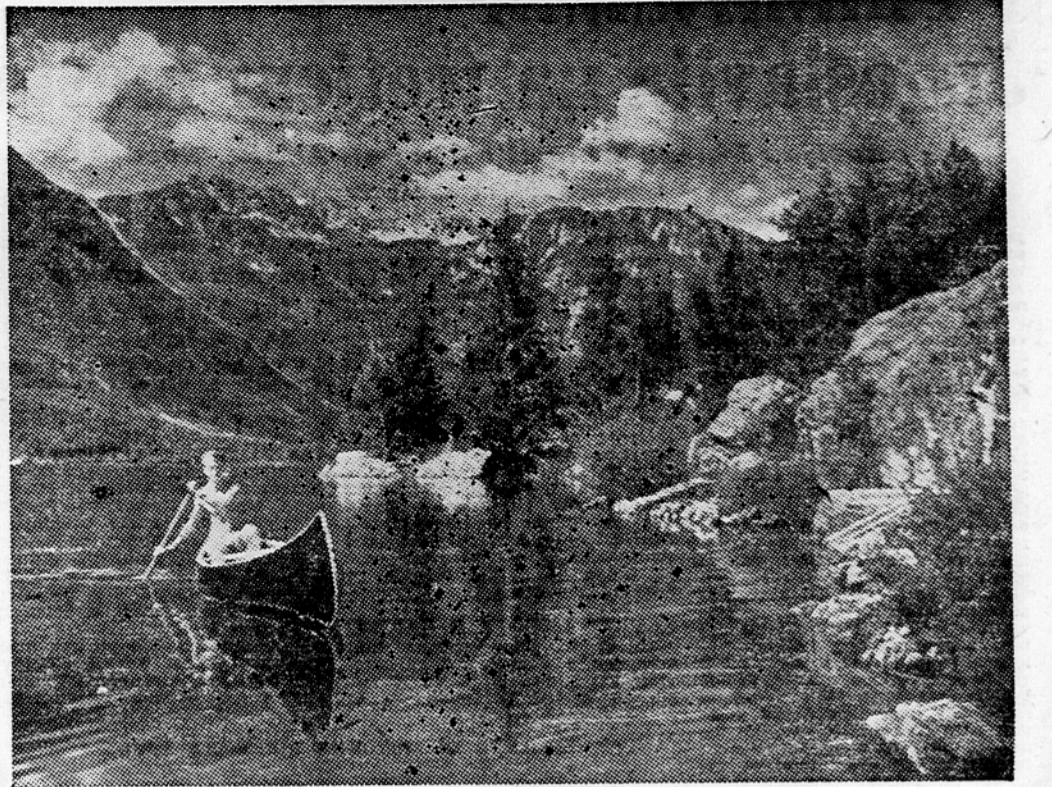
Svicarski, nemški in holandski strokovnjaki so se lotili proučevanja načrtov, kako bi plovbo po Renu in drugih rekah ter prekopih elektrificirali. Elektrifikacija plovbe bi dovedla do resničnega moderniziranja in povečanja ekonomičnosti važnih prog na rekah. Medtem, ko se je elektrifikacija železniških in tramvajskih prog razvila v silnem zagonu, ni dosegel plovba na rekah sploh izkoristila električnega pogona. S stališča ekonomičnosti je elektrifikacija plovbe silno važna. Koliko premoga in mazilnih olj požre ena sama ladja!

V zadnjem času se v plovbi po notranjih vodah sicer pospešuje uporaba vozil, ki lahko izvršijo v čim krajšem času več voženj, toda kljub temu so še vedno nujno potrebni vlačilni čolni za prevoz množičnega blaga, kot so: premog, žito, pesek itd. Pri elektrificiranih ladjah se bodo lahko prostori za stroje zmanjšali in delb na ladji

pir običajno zareže s svojimi finimi ostrimi zobmi majhno ovalno luknjo v kožo in sicer brez bolečine, tako da se napadeni navadno pri tem niti ne prebudi. Ne da se dotaknil rane, popije tedaj vampir kri, ki priteče iz rane in si jo z bliskovitimi pregibi jezika tako rekoč vbrizga v svoje žrelo. Prav tako kakor pijavka ima vampir v svoji slini sekret, ki preprečuje, da se kri strdi. V nasprotju z ostalimi vrstami netopirjev, ki se hranijo z insekti, sadjem ali medom, je vampir edini, ki se hrani izključno le s krvjo.

V preteklem letu je prišlo tudi v južni Mehiki do več smrtnih primerov, ki si jih niso znali tako razložiti. Kmet Pedro v majhni vasi Platanito v okraju Sinalva je neko noč v mesecu avgustu planil s svojega ležišča, ker je zaslišal močno prestrašeno kričanje svojih otrok. Ko je prižgal svetilko, sta hušnik skozi okno dve temni senci. Vse presenečen je opazil na obrazih in rokah otrok drobne ovalne rane, iz katerih je kapljala kri. Kmalu nato je slišal Pedro slično otroško vpijanje iz kočee svojega sosedu. Ko je priteknel tja, je zagledal slično temno pošast, ki se je zakadila vanj. Začutil je oster ugriz in že ja držal v rokah vampirja, ki je meril čez razpeta krila nad 30 cm. Dva tedna pozneje so morali Pedro, njegovi in sosedovi otroci zaradi vročine in pojavov ohromelosti v posteljo. Vseh pet je nekaj dni potem v groznih mukah umrlo. Naslednje tedne je umrlo v bližnjih naselbinah še več prebivalcev iz istih okoliščin. Zdravniki so ugotovili steklino, vendar nikjer v bližini niso odkrili niti enega steklega psa. Takrat pa je končno nekdo v gorskem brezdnju v bližini vasice Platanito odkril večjo skupino vampirjev, izmed katerih so nekatere prenašali virus stekline.

Poročilo mehikiški vladi o tem dogodku je sprožilo kampanjo za

Kanada? Ne! Le temnozeleno Bohinjsko jezero je to, ki valovi ob vzhodu Triglavskega predgorja. Ob njegovi severni obali so razpeli šotore tudi ljubitelji vodnega športa. Pozimi so si gradili čolne, sedaj pa si z vožnjo ob čudoviti jezerski obali lahko privoščiijo svojevrsten užitek.

VZPENJAČA NA LJUBLJANSKI GRAD

Članek pod gornjim naslovom v Poročevalcu od 21. julija t. l. navaja naslednje možne rešitve nove grajske komunikacije: a) avtomobilsko cesto iz središča mesta, b) dvigalo v stolpu, ki bi bil povezan z žičnico z Grajsko planoto, c) dvigalo v navpičnem jašku, skritem v grajskem hribu, d) dvigalo v že obstoječem grajskem vodnjaku (jašek in vodnjak bi bila dostopna iz mesta po tunelih) in končno d) vzpenjačo. Do te tirne vzpenjače, ki tvori baje izmed vseh prej navedenih alternativ najbolj sprejemljivo rešitev, bi bil dostop iz avle magistrata, pešljala bi v blagi krivini po pebočju hriba ter se končala nekako v sredini med grajskim poslopjem in »šancami«. Njena spodnja postaja in začetni del proge naj bi bila zgrajena in speljana po tunelu pod Gradom.

Dovolite mi, da k navedenim rešitvam dostopa na Ljubljanski Grad izrazim svoje mnenje. O avtomobilski poti in dvigalih je že v članku samem rečeno, da so manj primerni, s čimer se popolnoma strinjam, čeprav je zamisel, napraviti dvigalo z uporabo starega grajskega vodnjaka, res originalna. Navzlic temu pa bo bolje, da se tej zamisli odrecemo.

Kar zadeva vzpenjačo, imam proti takšni izvedbi, kakor je opisana v članku, več pomislekov. Že dohod iz avle mestnega magistrata mi ni všeč. Ne bomo uporabljali vendar za komunikacijo enega izmed najlepših in svečanostnih prostorov, kolikor jih premoremo, ne glede na to, da bi bil nezadosten. Vsekaro bi bil že dostop z dvorišča sosedne mestne hiše, ki bi ga bilo mogoče z adaptacijo obstoječih stranskih prostorov za čakalnice prav dobro uporabiti, neprimeren bolj pripraven v ta namen. In zakaj sploh postaja in del proge v drugem tunelu, zakaj vzpon v ovinku, ki ovira uporabo samotežnosti, zakaj 500 m proge, namesto kakih 120 m, ki

bi jih potrebovala navpična vzpenjača na Grad? — Zakaj graditi petkrat dražjo in dvakrat manj ekspeditivno progno, če je možno tudi kratko varianto kamuflirati z zelenjem, tako da ne moti pogleda na pobočje hriba?

Novo komunikacijo na Grad si torej predstavljam kot navpično, samotestno vzpenjačo z dvema nihajočima razglednima vagonoma. Vsak vagon bi bil za 30 sedežih potnikov. Spodnja postaja bi bila napravljena iz dvorišča desne magistrata hieše (št. 27), zgornja postaja pa bi bila v bližini severnega grajskega pročelja ob razgledni poti. Od nje bi vodila nova komunikacija v notranjščino gradu. Proga bi se dvigala v kotu 45 stopinj. Normalna zmogljivost vzpenjače bi bila 200 pasazirjev na uro v vsaki smeri ter bi se dala po potrebi brez preobremenitve tudi potrojiti. Takšna vzpenjača bi bila podobna n. pr. onima v Zagrebu ali Gradcu, ki že davno delujeta. Za razliko od njiju bi imela lažjo, sodobno spodnjo zgradbo in moderen zgornji stroj ter bi ju v estetskem oziru in udobnosti daleč nadkriljevala. Njena prednost bi bila tudi v tem, da bi se vse, za njeno gradnjo potrebne stvari, dobile doma, tako da bi njena vzpostavitev ne zahtevala prekomernih žrtev (cca

20 milijonov dinarjev). Njen obrat bi bil enostaven in poceni. Njena rentabilnosta bi bila zagotovljena, od prvega začetka obratovanja, njen obstoj pa

Vzpenjača v Zagrebu

za tujski promet velikega pomena. Res je, da velja prva naša skrb stanovanjskemu vprašanju. Ta pa ne brani, da ne bi že danes mislili na druge potrebne investicije. Ing. H. U.

Prekop Sredozemsko morje - Atlantski ocean

Francoski skupščini je bil predložen predlog za ustanovitve družbe, ki bi pročila poteg za gradnjo prekopa med Atlantskim in Sredozemskim morjem čez Francijo. Na čelu francoskih parlamentarcev, ki se zavzemajo za uresničenje te zamisli, je bivši propagandni minister Coste Floret. Zamisel je na prvi pogled tako drzna, kakor je bil načrt v prejšnjem stoletju za gradnjo Sueskega

prekopa. Novi prekop bi bil seveda tudi vojaškega pomena. Z izvršitvijo tega načrta bi se vožnja velikih prekomorskih parnikov, ki plovejo iz Evrope v Severno Ameriko in v nasprotni smeri, skrajšala za dva do tri dni. Hkrati pa bi se zmanjšal tudi pomen Gibraltarja. Pristanišči Bordeaux in Marseille bi silno pridobili v trgovini med Bližnjim vzhodom in Ameriko. Pospesil bi se zlasti prevoz petroleja iz Bližnjega vzhoda. Računajo, da bi plulo skozi prekop 15 do 20 tisoč ladij letno. Prekop bi izkopal v globino 14 m, tako da bi po njem lahko vozile tudi največje ladje. Dolg bi bil 492 km, širok pa 139 m. Deloma bi potekal po reki Garonne.

Težava nastaja predvsem zaradi razlike v višini morskih gladin, ki doseže 18 m. Prvotno so računali, da bo treba zgraditi 20 zapornic, da bi se lahko premagala ta razlika, zdaj pa mislijo, da bi zadostovalo 8 zapornic. Prekop bi gradili 7 do 8 let. Izvedba tega načrta bi stala okrog 500 milijard francov. Poleg velike koristi, ki bi jo prekop prinesel plovbi, je

Sodobno zdravljenje alkoholizma

Vprašanje alkoholizma, pijančevanja in pijancev je za vse države na svetu izrednega pomena iz več razlogov. Dovolj je, če omenimo samo ras kriminalitete in prometnih nesreč, kar je v resni zvezi z alkoholizmom; dalje izredna škoda za ljudsko zdravje, za gospodarstvo itd. V Združenih državah Amerike so pred leti poskušali uvesti popolno prepoved ččenja, prodaje in izdelave alkoholnih pijač, a jim ni uspelo. Povojne statistike kažejo ras alkoholizma po vsem svetu in pri nas nismo med zadnjimi, ki na to resno nevarnost nujno opozarjamo v časnikih, predavanjih itd. Sodijo, da je v Angliji okoli pol milijona kroničnih alkoholikov, pri čemer so vsteti samo tisti, ki pijejo javno. Koliko pa je poleg teh še »tihih« pijancev? V razmeroma majhni Švici računajo, da imajo okoli 60.000 alkoholikov ki so potrebni zdravljenja. Po računih iz leta 1945 je samo v gospodarstvu zaradi alkoholizma okoli milijard dolarjev škode. Kakšne socialne usnanove bi lahko postavili s tem denarjem po vsem svetu!

Zdravilo anabus je v tabletah. Učinkuje samo v času, ko ga uživamo, vendar pa ima lastnost, da se v organizmu njegov učinek zbirja, zaradi česar je njegovo delovanje trajnejše. Zaradi te lastnosti je zdravilo primerno za zdravljenje predvsem tihih alkoholikov, ki sami hočejo, da se odvadijo piti, pa naj so še tako hudi pijanci. Druga prednost tega zdravila je v tem, ker alkoholike lahko zdravijo ambulantno in ni potreben sprejem v bolnišnico.

Tovariši,
14. septembra
na svidenje
v Dolenjskih
Toplicah!

Sprito teh ugodnih lastnosti pa anabus ni nenevarno sredstvo. Če ga uživamo brez zdravniških predpisov in brez njegovega nadzorstva, nam lahko škoduje. Zato je pred zdravljenjem potreben natančen zdravniški pregled alkoholika, ugotoviti je treba reakcijo zdravila na njegov organizem, vse po tvežanju pa mora nadzirati izkušen zdravnik, ki ima pri roki zmeraj potrebna zdravila za primer premočne reakcije.

Poleg danskih tablet proizvajajo tudi v nekaterih drugih državah podobno zdravilo. Švedski imenujejo svoje tablete *absinyl*, Holandski *refusal* in Norvežani *antitel*. Statistike, ki ugotavljajo posledice zdravljenja alkoholikov s temi zdravili, kažejo, da bomo s omejenimi zdravili lahko uspešno zacili nevarno bolezen alkoholizma, ki je danes za mnoge dežele izredno hudo socialno zlo.

X. SAHOVSKA OLIMPIADA

Jugoslavija na tretjem mestu

Jugoslavija : Finska 2 in pol : 1 in pol, ZSSR : Švedska 3 : 1

Helsinki, 31. avg. Danes je bila zaključena X. sahovska olimpiada z zadnjimi prekinjenimi partijami in slovenskim sprejemom vseh udeležencev, ki ga je njim na čast priredilo finsko glavno mesto. Splošna pričakovanja in velike nade, ki so bile zvezane z udeležbo naše reprezentance na tej svetovni sahovski prireditvi, se žal niso izpolnile. Naše moštvo, ki je vse do VII. kola finalnega tekmovanja zanesljivo vodilo, je v zadnji tretjini turnirja očitno popustilo, zagrezala borba za vsako polovico točke pa se je konec koncov končala tako, da se je Jugoslavija iz kandidata za najbolje mesto in najresnejšega predenizca za drugi najkvalitetnejši aspekt med šahisti vsega sveta, morala odreči tudi temu in se zadovoljiti s tretjim mestom. Neposredno sta na razvrstitve udeležencev v vrhu tabele sededa najboljši igralci, ki sta se obe prekinjeni partiji iz naših in finskih igralci po računih na papirju končali samo remi tako da je Jugoslavija zmagala nad Finsko 2 in pol : 1 in pol, točke dogodkih zadnjega dneva so doslej znane naslednje podrobnosti:

USPEHI NAŠIH IGRALCEV

Od članov jugoslovanske reprezentance so v finalu dosegli: Gligorić 4 točke in pol iz 8 partij ali 50,5%, Rabar 3 in pol točke iz 6 partij ali 50%, Trifunović 3 točke iz 8 partij ali 37,5%, Pirce 2 in pol točke iz 5 partij ali 40%, Fuderer 2 točki iz 3 partij ali 66%, Milčić 1 in pol točke iz 2 partij ali 75%.

Naši igralci se po končani olimpiadi ne vrnejo vsi v domovino. Členovi naše reprezentance na mednarodnem svetovnem prvenstvu, ki se začne 14. septembra, z njim pojde tudi dr. Trifunović, o čigar udeležbi bo sklepala komisija FIDE na svojem sestanku 7 in 8. septembra. Pirec bo imel simultanko v Stockholmu, nato pa pojde na veliko turnejo po Zahodni Nemčiji.

VRSTNI RED V II SKUPINI Včeraj so bila končana tudi tekmovanja v prvi tolažinski skupini. Vrstni red od 9. do 18. mesta je naslednji: Holandska 21 točk, Izrael 19 in pol, Poljska in

Zahodna Nemčija po 16 in pol, Danska 15, Kuba 15, Anglija 14, Avstrija 13, Italija 12 in 1/2 točke.

PRVENSTVO SLOVENIJE

Inž. Vidmar še v vodstvu

V IX. kolu sahovskega prvenstva Slovenije, so bili doseženi naslednji rezultati: I. Zvezka 0:1, Kržišnik : Preinfalk remi, Vošpernik : Siočan 1:0, Vidmar : Trampuž 1:0, Germek : Gabrovšek 0:1, Roblek : Nemec 0:1, Smoljanovič : Mišura remi, Guzel : Krivec 0:1, Partija Sikošek : Puc je bila prekinjena v ugodnem položaju za belega. Stanje po IX. kolu: inž. Vidmar 8 in pol, inž. Sikošek 6 in pol (I), Puc 6 (I), Preinfalk 5 in pol, Germek 4, Vošpernik 3, Kržišnik, Siska in Vošpernik 2 in pol.

AUTOMOBILSKE IN MOTORNE DIRKE NA LJUBELJ

Černe dosegel najboljši čas dneva

Tržič, 31. avg. Za tradicionalne avtomobilske in motorne dirke na Ljubelji, ki so veljale za republiško prvenstvo, je bilo precejšnje zanimanje, saj se je na vseh predvidenih mestih vzdolž proge (5 km) zbralo več tisoč gledalcev. Prvi del tekmovalne proge je bil lažji, medtem ko je bila druga od tega imenovana v prvem delu težja, saj je imela neprimeren večji vzpon. Običajno vreme je bilo v začetku nankonjeno tekmovalcem, proti koncu pa se je vtila ploha, tako da so avtomobilisti tekmovali v neprimeren vzdušnih okoliščinah. Na prireditvi je sodelovalo 48 tekmovalcev iz Slovenije, Hrvatstva in Trsta, od tega pa je bilo 10 avtomobilistov. Najboljši čas dneva je dosegel Černe iz Ljubljane s specialnim strojem, za katerega je v vrstni Lampje, ki je danes pokazal izredno borbenost in požrtnost, saj mu je stroj med tekmovanjem dvakrat odpovedal, tretjič pa se mu je posretilo prevoziti progo v pravi lepem času. Rezultati so til:

- motorji do 200 cm: 1. Rupan (Tržič) 6:12,0 (republiški prvak), 2. Marčan (Reka) 6:55, 3. Rajhman (Radovljica) 7:12; motorji do 350 cm: 1. Bočjak (Zg.) 6:41,0, 2. Golob (Kranj) 6:52 (republiški prvak), 3. Burger (Postojna) 6:50; motorji do 500 cm: 1. Černe (Lj.) 5:46 (republiški prvak), 2. Suša (Kranj) 6:10, 3. Kunaver (Lj.) 6:21; specialni motorji do 500 cm: 1. Černe 5:39, 2. Pažur 5:40.

(Zg.) 6:26, 3. Podberšek (Lj.) 6:28; prikolice: 1. Snajder (Zg.) 6:00, 2. Kurnik (Tržič) 6:13 (republiški prvak), 3. Paulus (Škofja Loka) 6:43; avtomobil do 1100 cm: 1. Fran Albino (Reka) 6:26, 2. Saleinik (Matuje) 6:59, 3. Škeri 7:11 (republiški prvak); avtomobil nad 1100 cm: 1. Bajda (Maribor) 6:19 (republiški prvak), 2. Kožar (Lj.) 7:18, 3. Ličen (Kamnik) 8:05.

Organizacija tekmovanja, ki je bila v rokah domačega Avtomot društva, je potekala brezhibno.

I. del državnega prvenstva v Zagrebu

Čeprav tekmovanje za državno prvenstvo v vaterpolu še ni končano, se je položaj že toliko razčistil, da lahko že računamo s prvakov prvega dela prvenstva. V tridnevem tekmovanju je Mornar uspešno preprečil premagati oba favorita za prvo mesto Jadrana in Mladost, z Jugom pa je igral neodločeno. Igralci Mornarja so pokazali vse odlike modernega vaterpola, ki je na tem turnirju slavil zmago nad zastarelim načinom igranja, ki se ga še vedno držita Jadran in Primorje. Razen te odlike je treba poudariti tudi to, da so v zmagovalni ekipi odlični igralci, pač, hitro in stalno menjavajo

Športna proslava Litostroja

Včeraj je SD Ilirija iz Ljubljane za proslavo letnice obstoja Litostroja priredila večjo športno prireditev, na kateri je nastopilo okrog 120 tekmovalcev v nogometu, namiznem tenisu in kegljanju. Tekme na prostem je delno motilo deževno vreme, v kritih prostorih pa je bilo zanimanje za tekmovanje prav živahnost. Na nogometnem turnirju so sodelovali moštva Gregoriča z Jenševca, Bratstva Hrastnika in Ilirije iz Ljubljane. Posamezni izidi so bili til:

Ilirija : Bratstvo 0:1, Gregorič : Bratstvo 2:1, Ilirija : Gregorič 3:1. V namiznotenškem turnirju je ekipa Ilirije premagala nasprotnike iz Krima 5:4. Na pokalnem turnirju v kegljanju so nastopili kegljači Krima, Zeleničarja Gradca in Ilirije. Največ uspehov so spravili igralci Ilirije s 600 keglji pred Krimom s 603 keglji. Naslednji mesti sta pripadli Zeleničarju in Gradcu.

Nogometne tekme mladincev vzhodne skupine

Niš, 31. avg. Včeraj in danes so bile ukači odigrane štiri juniorske tekme za mladinsko prvenstvo države v vzhodni skupini. V soboto je najprej BSK zmagal nad domačim Vardarjem 3:2 (1:2), nato pa je Crvena zvezda odlično prevladala nad Sutiškom 3:0 (3:0). Danes sta najprej igrali med seboj obe poraženi moštvi ter je Sutiška zmagala nad Vardarjem 4:0, v drugi tekmi pa je Crvena zvezda še drugo zmago na tem prvenstvu in do bila dvoboj s svojim krajevnim tekmočcem BSK iz Beograda 2:0. Prve vzhodne skupine med mladinskim moštvi je postala Crvena zvezda.

V nočni prijateljski nogometni tekmi je kombinirano moštvo Odrca premagalo Krim 3:1 (0:0). Za Odrca sta bila uspešna Lampelj (2) in Toplak (1) ter Božič za Krim. V prijateljski nogometni tekmi je moštvo Opatine premagalo Blejčane 7:1.

DRŽAVNO MLADINSKO PRVENSTVO V NOGOMETU

Hajduk in Crvena zvezda finalista

Stadion Zeleničarja v Ljubljani je bil v soboto in nedeljo prizorišče zanimivega tekmovanja, ki je zaslužio boljši obisk. Naše nogometno občinstvo bi prav lepo bilo, če bi se v prihodnosti vedno zadrževalo na stadionu, ki ga država lahko vidojlo stanje in znanje naših bodočih igralcev, pa udi s kakšnimi rezervami razpolagajo dobri klubi in kakšno važnost položajo na svoje bodoče igranje. Končno so bile vse tekme zelo zanimive.

BRANIK : ZAGREB 4:0 (1:0)

Branik je v začetku igral podoben precej enakovredno, pa v tretjini igre je pokazal v precej boljši luči. Zagrebčani so tehnično dobro podkovani, posluževali pa so se prevečkrat nedovoljenih sredstev, igr jim da jim primanjkuje potrebnih fines. V dobro jim je šteti, da so se hrabro in borbeno držali do konca. Tekmo je pred 500 gledalci dobro sodil Erlich.

HAJDUK : BORAC (Capljina) 7:0 (4:0)

Hajduk je dal briljantno igranje, polno tehničnih fines, izvršne taktike in lepe kolektivne povezanosti. Disciplinarnost je bila vidno potrjena s primerom, ko je moral igrati, ki je hotel napraviti grobost, na poziv lastnega trenerja izvršiti javno dosojeno kazen. Redek primer je bila tudi tekma, tako rekoč brez kazenskih sredstev, pa v tretjini igre je bilo vedno rezultat zrelih priprav.

Takemu moštvu Borac kljub volji in hitrosti ni mogel postaviti kaj enakovrednega. Igralcem so poznala da nimajo predela v igri, jim da jim primanjkuje potrebnih fines. V dobro jim je šteti, da so se hrabro in borbeno držali do konca. Tekmo je pred 500 gledalci dobro sodil Erlich.

Včeraj sta igrala premaganca, nato pa zmagovalca.

ZAGREB : BORAC 6:1 (4:0)

Zagreb je bil boljši nasprotnik. Napad Zagreba je pri tem mnogokrat udaril dejansko napadel, tako da je padel na tla. Običajno je burno obhajalo ta Trojaničev izpad in prav bo, da bodo v naslednjem nastopu najstrože obsodili tudi naši toplaši. Rezultati včerajšnjih in današnjih tekem so bili til:

- Napried : Primorje 3:2 (2:2) Mladost : Jadran 4:1 (2:1) Jug : Morar 1:2 (2:0) Jadran : Napried 7:3 (3:1) Jug : Primorje 5:3 (4:2) Morar : Mladost 7:0 (4:0) Prvenstvo se nadaljuje jutri in bo končano v torek.

Nočni atletski miting v Beogradu

Beograd, 31. avg. Sinoči je bil na stadionu Partizana velik mednarodni atletski miting z udeležbo mnogih domačih najboljših atletov in nekaterih svetovnih predstavnikov te športne panoge iz Jamaike, Anglije, Grčije in Zahodne Nem-

- 1. Simon (A.) 3:50,5, 2. Ottenheimer (J.) 3:51,4, 3. Müller (Z.N.) 3:52,3; 500 m: 1. Ceraj (J.) 1:43,2, 2. Mišalić (J.) 1:43,6, 3. Sandow (A.) 1:43,6; 100 m z zaprekami: 1. Lorger (J.) 1:51, 2. Zupančič (J.) 1:57, 3. Kosmas (G.) 1:59; švedska štafeta: 1. Jamaika 1:53,8, 2. Partizan 2:04,1, 3. Crvena zvezda 2:07,2; ključ: 1. Galin 54,7, 2. Gubijov (J.) 54,23, 3. Lutz (Z.N.) 50,74; kopje: 1. Dangubić 62,96, 2. Belec 60,05, 3. Pavličič (vsi trije J.) 59,63; skok v višino: 1. Dimitrijević 190, 3. Marjanović (oba J.) 183; skok ob palici: 1. Milakov (J.) 4,17 (nov jug. rekord), 2. Balatás (G.) 3,80 m id.

Angleška nogometna liga

London, 31. avg. Rezultati sobotnega kola v angleški nogometni ligi so bili naslednji: Sunderland : Arsenal 2:1, Biacpool : Bolton 3:0, Cardiff : Sheffield Wednesday 4:0, Carlton : Wolverhampton 2:2, Chelsea : Portsmouth 2:0, Aston Villa : Derby 1:0, Liverpool : Stoke 3:2, Manchester City : Manchester United 2:1, Middlesbrough : Preston 1:1, Newcastle : Tottenham 1:1, Burnley : West Bromwich 2:1. — Prvo kolo teh tekem se je pred tednom dni končalo takole: Arsenal : Aston Villa 2:1, Bolton : Derby 2:0, Middlesbrough : Burnley 1:0, Manchester United : Chelsea 1:0, Blackpool : Portsmouth 2:0, Preston : Liverpool 1:1, Sheffield Wednesday : Newcastle United 2:2, Stoke : Manchester City 2:1, Sunderland : Carlton 2:1, West Bromwich : Tottenham 4:3, Wolverhampton : Cardiff 1:0.

I. del državnega prvenstva v Zagrebu

Čeprav tekmovanje za državno prvenstvo v vaterpolu še ni končano, se je položaj že toliko razčistil, da lahko že računamo s prvakov prvega dela prvenstva. V tridnevem tekmovanju je Mornar uspešno preprečil premagati oba favorita za prvo mesto Jadrana in Mladost, z Jugom pa je igral neodločeno. Igralci Mornarja so pokazali vse odlike modernega vaterpola, ki je na tem turnirju slavil zmago nad zastarelim načinom igranja, ki se ga še vedno držita Jadran in Primorje. Razen te odlike je treba poudariti tudi to, da so v zmagovalni ekipi odlični igralci, pač, hitro in stalno menjavajo

- motorji do 200 cm: 1. Rupan (Tržič) 6:12,0 (republiški prvak), 2. Marčan (Reka) 6:55, 3. Rajhman (Radovljica) 7:12; motorji do 350 cm: 1. Bočjak (Zg.) 6:41,0, 2. Golob (Kranj) 6:52 (republiški prvak), 3. Burger (Postojna) 6:50; motorji do 500 cm: 1. Černe (Lj.) 5:46 (republiški prvak), 2. Suša (Kranj) 6:10, 3. Kunaver (Lj.) 6:21; specialni motorji do 500 cm: 1. Černe 5:39, 2. Pažur 5:40.

Mornar igra sodoben vaterpolo

Čeprav tekmovanje za državno prvenstvo v vaterpolu še ni končano, se je položaj že toliko razčistil, da lahko že računamo s prvakov prvega dela prvenstva. V tridnevem tekmovanju je Mornar uspešno preprečil premagati oba favorita za prvo mesto Jadrana in Mladost, z Jugom pa je igral neodločeno. Igralci Mornarja so pokazali vse odlike modernega vaterpola, ki je na tem turnirju slavil zmago nad zastarelim načinom igranja, ki se ga še vedno držita Jadran in Primorje. Razen te odlike je treba poudariti tudi to, da so v zmagovalni ekipi odlični igralci, pač, hitro in stalno menjavajo

TAKO VEDENJE NI DOSTOJNO ZA OLIMPIJCA

Vse dosežene tekme so potekale v duhu in v duhu borbi. Nekaj senec je vrgel na potek tekmovanja incident na včerajšnjih tekmi med Mornarjem in Jugom, na kateri je moral trener Juga Luka Ciganović na zahtevo sodnika zapustiti prostor izza gola svojega kluba. Ko je Ciganović odhajal iz svojega prostora, je neudoma iz gruč gledalcev planil nanj olimpijski in državni reprezentant Trojanovič ter ga z mesta, v zaključnih akcijah pa so učinkoviti streli. Zato je vodilo mesto Mornarja med udeleženci popolnoma zaslužno. Mladost in dosedajni prvak Jug se v tej skupini niso mogli izkazati, njihovi igralci igrajo sodoben vaterpolo in so po svoji igri precej boljši od Naprieda, Jadrana in Primorja. Novi ligaš Napried je uspešno odpravil Primorje in tako premaknil z zadnjega mesta.

Plavalci Ilirije v Avstriji

Od 22. do 27. avgusta so bili mladinci ljubljanske Ilirije v Avstriji, kjer so tekmovali proti ekipi športnega društva Domau-Schwimmklub na Dunaju in proti mladincem Schwimmvereina v Kremsu. Plavalni dvoboj na Dunaju, ki je obsejal dvodnevni program, zala v končal korist Dunajčanov z rezultatom 87:81. Najboljši rezultati, ki so jih dosegli naši plavalci, so naslednji: 100 m prosto: Hafner 1:07,7; 100 m hrbtno: Peljan 1:15,5; 200 m prsno: Štitar 2:56,1; 400 m prosto: Pirč 5:53,9; 3x100 m mešano (Pelan, Štitar, Hafner): 3:42,9. Odigrani sta bili tudi dve vaterpolo tekmi. Obkraj so zmagali Ljubljanci, in sicer prvi dan z rezultatom 2:0 in drugi dan 3:1.

Dne 25. avgusta so se naši plavalci odpravili po Donavi v prireditveni kraj, kjer je pokazala vaterpolo tekmovalci, ki so na sporedu drugi od 20. ure dalje. Novi prvak je namreč že dokončno na prvem mestu, ker bi v primeru enakega števila točk s katerikoli drugim nasprotnikom odločala direktna srečanja s posameznimi udeleženci, v katerih pa je Zvezda že zmagala. Zaostali tekmi morajo med seboj odigrati Crvena zvezda in Mladost ter Partizan in Proleter.

SPORTNA NEDELJA V CELJU

V okviru proslave 50 letnice mesta Celja je bilo v Celju več športnih prireditev, med katerimi omenjamo zlasti tekmovanje grafičarjev, prvenstvo v skokih s padali in atletsko tekmovanje telesovzgojnih društev celjskega okrožja.

Lepa prireditve grafičarjev

Slovenski grafičarji so imeli v nedeljo zlet v Celje, kjer so v počastitev VI. kongresa KPJ in III. kongresa svoje organizacije tekmovali v raznih športnih disciplinah. Na prireditvi je sodelovalo okoli 400 tekmovalcev in tekmovalci. Doseženi so bili zadovoljivi uspehi, ki čemur je prispevala tudi odlična organizacija.

V odbojki se je pomerilo v konkurenci moških 7 ekip. Prvo mesto je zasedla »Ljudska pravica«, za njo sta se zvrstili Tiskarna »Jože Moškrnič« in Celjska tiskarna. Pri ženskah je tekmovala 5 ekip. Zmagale so igralke »Jožeta Moškrnič« pred Celjsko tiskarno in založbo. V namiznem tenisu je tekmovalo 10 moštvo. Zmagal je »Slovenski poročevalec« pred ekipo Zalažbe II. in Kartonažami.

Nogometnega brztornirja se je udeležilo 7 moštvo. Prvo mesto si je priborila Ljudska pravica, drugo »Grafičar« iz Celja, tretje pa »Triglavska tiskarna iz Ljubljane. Tekma med sindikalnimi funkcionarji in direktorji grafičnih podjetij se je končala z zmago slednjih 2:1.

Stretiljo je 18 ekip. Na prva tri mesta so se uveljavili Celje I. s 110 krogi, Mariborska tiskarna I. s 107 krogi in »Jože Moškrnič« s 106 krogi. Na tekmovanju kegljavec so bili najboljši zastopniki Betona, za njimi pa so se zvrstili Klavdivar, »Ljudska pravica« in »Slovenski poročevalec«.

Sahovski brztornir, na katerem je sodelovalo 7 moštvo, je dal največkrat najboljših: 1. Mariborska tiskarna 27 točk, 2. Ljudska pravica 26 in pol, tretja Zalažbe 26.

Prvenstvo Slovenije v skokih s padali

V soboto popoldne je bilo na celjskem letališču končano II. republiško prvenstvo v skokih s padali. Sodelovalo je 27 tekmovalcev in 7 tekmovalcev iz 14 aeroklubov. Doseženi so bili zadovoljivi uspehi, pri čemer je treba poudariti nov državni rekord v skupinskih skokih trije v višino 500 m za ženske, ki so ga postavile Kukovičeva, Burnikova in Lednikova.

Vrstni red tekmovalcev v skokih na določeni cilj je bil tale: Plemenj (Bled) 190 točk, Leskošek Danica (Celje) 185, Zorman (Zeleničar Lj.) 182. Najboljše skoke v tej disciplini so dosegli Leskošek Miha (Celje), ki je pristal 5 m od cilja, Štitar (Jesenice) 19 m od cilja, in Znidaršek (Murska Sobota), ki je pristal 20 m od cilja. Najboljše uspehe pri skokih z zadržkom so imeli Mariborčan Lorber, Ljubljanski Korpec in Celjan Leskošek. Izven prvenstva posameznikov

Na namiznotenškem turnirju, ki ga je priredil Krim, je med 40 pionirji osvojil prvo mesto Sedej, v finalu dvojico pa sta zmagala Pokovec in Sedej.

V prijateljski košarkarski tekmi v počastitev VI. kongresa KPJ je Zeleničar (Lj.) premagal Krim 61:50 (30:20).

je uspejo v 16. minuti s strani strelnim predlozkom uspehi. Malo pozneje je bilo izključeno levo krilo Hajduka. Branik je kasneje pritsil in tudi izenačil v šesti minuti drugega polčasa. Pritisk je trajal vse do 17. minute, ko se je Hajduk končno osvobodil in dal drugi gol, v 33. minuti pa postavil končni rezultat. Pred koncem sta bila izključena se dva igralca. Zmagalo je najboljšo moštvo. Gledalcev 1000. Končni vrstni red je: 1. Hajduk, 2. Branik, 3. Zagreb, 4. Borac.

Stab start favoritov

Po sobotni tekmi med Partizanom in Vojvodino, ki se je končala z zmago Partizana 4 : 0 in o kateri so pisali že v nedeljski številki, je včeraj startalo v zvezni nogometni ligi še ostalih 10 moštvo. Med zmagovite enajstorice I. kola novega zveznega tekmovanja v ligi, so se uvrstili še BSK, Spartak, Crvena zvezda, in Lokomotiva, medtem ko je Dinamo na domačem igrišču zaigral eno točko v korist Vardarja. Po I. kolu so torej na najboljših mestih Partizan pred Lokomotivo in Crveno zvezdo. Ta vrstni red je seveda vsem prej kakor dokončen, tem bolj, ker se je mnogim moštvom poznalo, da imajo še precej v nogah pravkar minule počitnice.

Podrobno bi bilo v posameznih tekmah dodati še tole:

BSK : Hajduk 4:0 (2:2)

Beograd, 31. avg. Tekma ni bila zanimiva in je potekala do odmora precej enakovredno, po odmoru pa so se močno uveljavili domačini in tudi zaslužno zmagali. Zanimivo je, da so vseh šest golov spravili v mrežo Beograščani, in sicer tudi dva avtogola. Strelca golov sta bila Odžak in Hmelina. Kljub zmagi na igra Lokomotiva ni zadovoljila gledalcev, saj je bila mnogo preveč prenosta in mlajša. Od Zalažbe je zadovoljila sama obramba, zmagovito moštvo pa je bilo vendarle v celoti bolje. Sodnik domačin Marek, 8.000 gledalcev.

Lokomotiva : Zagreb 2:0 (1:0)

Zagreb, 31. avg. Prva ligaška tekma med domačima pastrotnikom Lokomotivo in Zagrebom se je končala z zaslužno zmago Lokomotive. Strelca golov sta bila Odžak in Hmelina. Kljub zmagi na igra Lokomotiva ni zadovoljila gledalcev, saj je bila mnogo preveč prenosta in mlajša. Od Zalažbe je zadovoljila sama obramba, zmagovito moštvo pa je bilo vendarle v celoti bolje. Sodnik domačin Marek, 8.000 gledalcev.

Crvena zvezda : Velež 1:0 (0:0)

Mostar, 31. avg. Čeprav so bili gostje v času igre v igri precej, so se le v 75. min. dali edini in zmagonosni gol dneva. Novi udeleženec v zvezni ligi Velež tudi ni igral slabo, mimo tega da je zapravil tri zrete šanse za gol. Zvezda bo ostala v Mostaru do srede, ko bo odigrala z istim nasprotnikom še pokalno tekmo II. kola.

Sodnik Epert iz Zagreba. 10.000 gledalcev.

Spartak : Sarajevo 3:1 (2:1)

Sutobica, 31. avg. V današnji odtrobitveni tekmi je novi član Spartak zaslužno premagal enajstorico Sarajeva. Domači so dosegli vodstvo v 12. minuti po Rodinskem, ki je v 22. minuti

CLANI — 100 m: Urbajs (St. Jurj) 12:1; višina: Urbajs 160, 400 m: Gajšek (Petrovč) 55,8; kopje: Mozer (Celje-Gaberje) 46,25; krogla: Mozer 11,14; MLADINCI — 100 m: Vičetič (C. G.) 11,5; krogla: Deopot (Škofanji) 12,90; daljina: Kovac (Zalce) 5,82; 1000 m: Stojžič (C. G.) 2:53,0; CLANICE — krogla: Mavrič (C. G.) 8,80; kopje: Mavrič 24,45; MLADINKE — 60 m: Florjan (St. Jurj) 9 sekund; višina: Florjan 1,25; krogla (3 kg): Kovac (Konjice) 10,10; 500 m: Zupanc (Mozirje) 1:37,5.

Zagreb Gaieva ul. 5 III. in IV. nadstropje Telefon: 25-441 ... TO JE NAŠ NOVI NASLOV!

NAŠEGA KOMERCIJALNEGA URADA!!!

po katerem nabavlja in prodaja naše podjetje

V TEM OKVIRU SMO OSNOVALI: SEKTOR ZA UVAJANJE IN UPORABO »JUGOVINILA« IN NJEGOVH PROIZVODOV V INDUSTRIJI IN ZA ŠIROKO POTROŠNJO

DAJEMO STROKOVNE NASVETE ZA UPORABO V: KEMIČNI, PREHRANBENI, ELEKTRIČNI IN TEKSTILNI INDUSTRIJI, GOSTINSTVU, STAVBARSTVU, PROMETU itd.

SEZNANITE SE Z NAŠIMI IZDELKI!

CENTRALA TRGOVSKE MREŽE — GUNDULIČEVA 5 VAM NUDI V SVOJH PRODAJALNAH: RAZNE PREDELAVE, DEŽNE PLAŠČE, TORBICE, KOVČKE, PRTE, PREPROGE, ZAVESE, RAZNE CEVI, POLNE PROFILE, TRDE PLOŠČE

Balinarji Ljubljane na Reki

Reka, 31. avg. Danes je bil na Reki trobni balinarskih reprezentanc Reka, ljubljane in Pule. Vsa tri mesta sta zastopali po dve moštvi. Tekme prvih moštvo so se končale z naslednjimi izidi: Reka : Ljubljana 13:4, Ljubljana : Pula 12:8, Reka : Pula 13:5. Drugo reprezentance so igralce takole: Reka : Ljubljana 13:6, Ljubljana : Pula 13:6, Reka : Pula 13:6. Finalno tekmo sta odigrali zmagovalni moštvi obeh skupin Reka I in Reka II. Končala se je z zmago prve garniture 15:8.

DNE 2. SEPTEMBRA IZIDE NOVA ILUSTRIRANA IZDAJA »NARODNOG SPORTA«

ki izhaja vsak torek na 16 straneh, v formatu 24 x 32, tiskana v dveh barvah, z največjimi zanimivostmi iz vseh držav države in inozemstva. Pri »SPORTSKI PANORAMI« sodelujejo najbolj znani športni reporterji in novinarji iz vse države. Zahtevajte »SPORTSKO PANORAMO« pri Vašem prodajalcu časopisov. Cena posamezni številki 15 din. Naročila sprejema uprava »NARODNOG SPORTA«, Zagreb, Palmotičeva ul. 5, telefon 25-388.

DRŽAVNO PRVENSTVO V KOŠARKI

Crvena zvezda sedmič prvak

Zrenjanin, 31. avg. Včeraj sta bili v Zrenjaninu prva finalna prvenstva za košarkarsko prvenstvo države odigrani dve nadaljnji tekmi. V prvi igri je nastopila zagrebška Mladost z domačim Proleterjem. Tekma se je v rednem času končala neodločeno 2:2, tako da jo je bilo treba popadljati za dvakrat pet minut. V tem nadaljevanju je Proleter zmagal 53:50. Mladost je vizišla zaradi enega spornega primera prikožbo. V drugi tekmi sta igrala Crvena zvezda in Partizan. Dvoboj se je končal z zmagovalno zmago Crvene zvezde 47:29 (26:16), ki je pokazala vaterpolo tekmovalci, ki so na sporedu drugi od 20. ure dalje. Novi prvak je namreč že dokončno na prvem mestu, ker bi v primeru enakega števila točk s katerikoli drugim nasprotnikom odločala direktna srečanja s posameznimi udeleženci, v katerih pa je Zvezda že zmagala. Zaostali tekmi morajo med seboj odigrati Crvena zvezda in Mladost ter Partizan in Proleter.

KVALIFIKACIJSKA MLADINSKA TEKMA

Ponovna zmaga Lokomotive nad ASK

Zagreb, 31. avg. Danes je bila tujek odigrana